Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабрийн 21-һээ гарана | № 276 (14387) | 1976 оной ноябриин 25, четверг | Сэн-2 мүнгэн.

ХҮДӨӨГЭЙ БОЛЬНИЦА

…мунис партиин, Совет правительствын үдэр бү… анхарал оролдолгоор манай орон дотор элүүрые …лга хурдан түргэнөөр хүгжөө, хүгжэжэшье байна. …эрэгтэ жэл бүри ехэ мүнгэ зөөри гаргагдана, боль… амбулатори, санатори гэхэ мэтэ олоор баригдана. …ондо элүүрые хамгаалгада ба физкультура хүг…эдэ 11,5 миллиард түхэриг мүнгэн һомологдоо 1977 ондо энээнэй хэмжээн 11,9 миллиард хү… дээшэлүүлэгдэхээр хараалагдаба.

…догорнай элүүрые хамгаалгын хэды шэнээн хүгжэһые манай республикын жэшээ эли тодоор …на. Агуу ехэ Октябриин социалис революциин ур… Россин эгээл гээгдэнги хизаарай нэгэн байһан Бу…ютагта, мүнөө 146 больница, 632 врачебна бо… фельдшерскэ пунктнууд бии болонхой, тэндэ 2100 врачнууд, дунда мэргэжэлтэй хэдэн мянган хүдэл…эгшэд ажаллажа байна.

…улэй үедэ медицинскэ эмхи зургаанууд, илангаяа …нютагта бүришье олошороо. Республикадамнай мү… фельдшерскэ пункт, больницагүй һуурин, тосхонууд …онон болоо гэхэдэ алдуу болохогүй. Тиихэдэ мү… хүдөөгэй больница, фельдшерскэ пунктые ур…хигай жэшэхээр бэшэ. Тэдэнэй һайн бэлэдхэлтэй …уудтай, томо һаруул байшангуудтай, оньһото нарин …ралгэ, лабораторинуудтай, ямаршье үбшэ эмшэлхэ …тан болоо гээшэ.

…рэн түрынгөө мүнгэ зөөреэр байгуулагдаһан баян …альна бааза зүбөөр хэрэглэн, арад зоной элүүр …сахихын, тосхон, һууринуудые ариг сэбэр байдал… …олгохын түлөө шанга оролдолго гаргажа байһан …гэй больницанууд республикадамнай олон. Тэдэнэй …Зэдын аймагай Дэрэстэйн, Мухар Шэбэрэй аймагай «Эрдэм» совхоздохи, Яруунын аймагай Тэлэмбын …бусад хүдөөгэй больницанууд оролсоно.

…э больницануудта ходо һаруул һайхан, сэбэр бай… хүдэлмэрилэгшэдынь ороһон хүнүүдые аятай дулаа… хүлеэн абаад, эрилтэ гуйлтыень саг болзортонь …ахын түлөө бүхы хаба шадалаараа оролдодог. …и хүдэлмэрилэгшэд больницадамнай аргалуулхаяа …рэнэ ааб гээд һуудаггүй, тусхай график табяад, … отара, гүүртэ, бригадануудаар ходо ябажа, ажал… …лшадай бэе үзэжэ, шэнжэлжэ, эмшэлжэ байдаг. …байра, һуурин тосхонуудые ариг сэбэр байлгаха, …онние хүмүүжүүлхэ зорилготойгоор тэдэнэр бодото …ээнүүдые абадаг, түрүү онол арга, эрдэм бэлигэй …лтануудые, шэнэ түхеэрэлгэнүүдые хэрэглэн эм… …г юм.

…шье, хүдөөгэй зарим больницанууд оролдосотой …р хүдэлнэгүй. Энээн тухай хүдөөгэй ажалшад дээ… зургаануудта гомдол эльгээжэ, газетын редакци… …бэшэжэ байдаг. Тэдэнэй ажал хүдэлмэриин гол …алнууд юуб гэхэдэ, хүдэлмэришэдынь малша… механизаторнуудай ажаһуудаг, хүдэлдэг газарта …ябана, үбшэнние һэргылхэ, хэмжээ абанагүй, …дай дунда лекци, элидхэл, хөөрэлдөөнүүдые үн…гүй, ариг сэбэр сахиха талаар шанга оролдолго …гүй.

…бадахи табан жэлдэ элүүрые хамгаалха талаар …э зорилгонууд табигданхай. «Хүн зоной элүүр эн… саашадаа бүри һайнаар хамгаалдаг болохо. Меди… …э эмшэлгэдэ мүнөөнэй наукын туйлалтануудые, үб… …илгын, эмнэлгын шэнэ онол аргануудые үргэ… …нэбтэрүүлхэ. Үбшэнүүдые һэргылхэ ябадал шан… … Эм ба медицинскэ техникын хэрэгсэлнүүдэй та… хүн зоной, эмшэлгын эмхи зургаануудай эрилтые хүсэдөөр хангаха. Медицинскэ туһаламжын ша… …дээшэлүүлхэ, элүүр энхые хамгаалдаг эмхи зур…удай хүдэлмэриин эмхидхэл һайжаруулха», гэжэ …эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ …эглэлнүүд соо хэлэгдэнэ.

…рти, правительствынгаа табиһан энэ зорилгонуу… хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тула нютагай Соведүүд, …н гүйсэдкомүүд, медицинскэ эмхи зургаанууд, ажа… хүтэлбэрилэгшэд партийна организацинуудай хүтэл… …дэро ехэ юумэ хэхэ уялгатай. Хүдөөгэй олохон …цанууд, фельдшерскэ пунктнууд үшөөл муу, таа…гүй байратай, хэрэгтэй түхеэрэлгэ, хүдэлмэрилэг… …р дутуу. Медицинскэ зарим эмхи зургаануудай … хүдэлмэрилэгшэд һайн байраар хангагдаагүй, хо… фермэ, отара, гүүртэнүүд дээгүүр ябаха гэхэдэ …ортгүйдэнэ.

…өө хүдөө нютагта тон харюусалгатай хаһа саг— …малай үбэлжэлгэ ябажа байна. Энэ үедэ малша… хүйтэ абаха ушарнуудые һэргылхэ хэрэггэй … хүдэлмэриин халуун хаһада тэдэнэр эмшэлгын …а ошохо аргагүй байдаг. Тиимэһээл хүдөөгэй боль…удай, фельдшерскэ пунктнуудай хүдэлмэрилэг… саг үргэлжэ фермэ, отара, гүүртэнүүд дээгүүр … малшадай бэеын элүүрые үзэжэ, эмшэлжэ, … хүдэлмэридэнь туһалжа байха уялгатай. Малша…дааг байрада аптечкэнүүдые бии болгохо, тэндэнь …бэр байхын түлөө ехэ оролдолго гаргаха зэргэ… …ангаяа мал ажалай продукциин шанар һайжа… …талаар шанга эрилтэ табигдаха.

…өөгэй медицинскэ эмхи зургаануудай хүдэлмэри һайжаруулха талаар нютагай Соведүүд, тэдэнэй …комууд, элүүрые хамгаалха талаар саг үргэлжын …нууд бодото хэмжээнүүдые абаха уялгатай. Элүү… хамгаалха асуудал аймагай, сомоной, сельскэ Сове… … сесси, гүйсэдкомуудай болон саг үргэлжын …нуудай заседани дээрэ харагдажа, дутуу дунда…нь усадхахын түлөө бодото хэмжээнүүд бэелүү… …э ёһотой. Хүдөөгэй больница, фельдшерскэ пункт… …е һайн байра байдалтай, кадрнуудтай, түхеэрэлгэ… …эй, транспорттай, медицинскэ эмхи зургаануудай …мэрилэгшэдые зохид гэр байратай болгохо асуу… …тагай Соведүүдэй гүйсэдкомуудай, ажахын хүтэл… …эгшэдэй үдэр бүриин анхаралда байха ёһотой.

…дөөгэй медицинскэ эмхи зургаануудай харюусал… …дээшэлүүлхэ, тэдэнэй ажал хүдэлмэрине хо… …алгаха, зүбөөр хүтэлбэрилхэ гээшэ партий… …лон совет органуудай шухала зорилго болоно.

ОБЛАСТНОЙ ПАРТИЙНА ЭДЭБХИТЭДЭЙ СУГЛААН

1976 оной ноябриин 24-дэ Буряадай областной ба Улаан-Үдын городской партийна организацинуудай эдэбхитэдэй суглаан боложо үнгэрбэ.

«КПСС-эй ЦК-гай октябриин (1976 он) Пленумэй дүнгүүд ба областной партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» асуудал энэ суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Энэ асуудалаар КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь **А. У. Модогоев** элидхэл хэһэн байна.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой нэгэдэхи секретарь **А. М. Беляков**, республикын Госпланай түрүүлэгшэ **Д-Н. Т. Раднаев**, КПСС-эй Хориин райкомой нэгэдэхи секретарь **В. У. Дарханов**, КПСС-эй Хурамхаанай райкомой нэгэдэхи секретарь **К. Д. Дагбаев**, Буряадай барилгын управлениин 1-дэхи СМУ-гай бригадир, КПСС-эй XXV съездын делегат **Л. Н. Кузнецова**, локомотив-вагон заһабарилгын заводой бригадир, СССР-эй Верховно Соведэй депутат **Е. М. Мацуков**, нарин сэмбын комбинадай директор **К. П. Альцман**, республикын хүдөө ажахын министрэй орлогшо **Г. П. Тюменцев**, Улаан-Үдэ хотын автотранспортна 1-дэхи предприятиин шофёрнуудай бригадир **В. П. Потеряхин**, Бэшүүрэй аймагай «Победа» колхозой түрүүлэгшэ **В. В. Смолин**, ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ прибор бүтээлгын заводой парткомой секретарь **В. Б. Нимаев**, Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон **О. Э. Сангадиева**, «Бурятцелинстрой» трестые эрхилэгшэ **П. С. Берёзкин**, Бага-Холбоолжоной нүүрһэнэй уурхайн директор **И. Д. Даржаев**, «БАМтоннельстрой» управлениин ахамад инженер **В. А. Бессолов** гэгшэд хабаадаһан байна.

КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленумэй шиидхэбэринүүдые, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй тэрэ Пленум дээрэ хэлэһэн үгэ дотор тодорхойлогдоһон тобшолол болон заабаринуудые партийна эдэбхитэдэй суглаанда хабаадагшад нэгэн дуугаар һайшааба.

Республикын Верховно Соведэй ээлжээтэ сесси дээрэ табигдаха 1976—1980 онуудта республикын арадай ажахые хүгжөөхэ түсэбэй, тэрэшэлэн 1977 оной арадай ажахын түсэбэй проектнүүдые һайшааһан, энэ жэлэй, ерэхэ жэлэй, мүн тэрэшэлэн табан жэлэй түсэбые бүхы дээрэнь дүүргэхэ хэрэг хангаха талаар областной партийна организациин үмэнэ табигдажа байһан зайлашагүй зорилгонуудые хараалһан тогтоол суглаан батлан абаа.

«КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тула республикын коммунистнууд, бүхы ажалшад хамаг хүсэеэ, мэдэрэл болон арга шадабаряа элсүүлхэ, арбадахи табан жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлхэ байха гэжэ областной ба городской партийна эдэбхитэдэй суглаан КПСС-эй Центральна Комитедые найдуулна» гэжэ абтаһан тэрэ тогтоол соо хэлэгдэнэ.

СОВЕТ-РУМЫН ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй, РКП-гэй Генеральна секретарь, СРР-эй Президент нүхэр Н. Чаушескугай хоорондын хөөрэлдөөнүүд ноябриин 23-да Бухарестдэ болоо.

Совет-румын харилсаа холбооe саашадань хүгжөөлгын бүхы асуудалнууд хани, халуун оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнүүдэй үедэ хаража үзэгдэбэ.

Партинууд хоорондын холбоо барисаае гүнзэгырүүлгэдэ, хоёр орочой арадуудай хоорондын аха дүү ёһоной харилсаае бэхижүүлгэдэ онсо анхарал хандуулагдаа. Партийна, гүрэнэй ба ниитын эмхинүүдэй делегацинуудай хани ёһоной албанай хэрэгээр айлшалал ба, түрүүшын ээлжээндэ эгээн дээдэ тушаалтадай харилсаа холбоон ба уулзалганууд энэ хэрэгтэ шухала үүргэ дүүргэнэ гэжэ хоёр тала тусхайлан тэмдэглэбэ.

Уласхоорондын хэдэ хэдэн шухала асуудалнуудаар һанал бодолнуудаа һайтар зүбшэн мэдэлсээ. Тэдэнэйнь тоодо Европодохи аюулгүй байдал бэхижүүлгын ба харилсаа холбоогоо хүгжөөлгын асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээд, Хельсинкидэхи зүблөөнэй Түгэсхэлэй актые тэрээндэ гар табигша бүхы гүрэнүүдэй зүгһөө хүсэд бүрин дүүргэлтэ болгохонь шухала гэжэ тэмдэглэгдээ.

Уулзалгануудай үрэ дүнгүүд Л. И. Брежневэй Н. Чаушескутай хэһэн хөөрэлдөөнүүд тухай согсо документ дотор орохо байха.

Эндэхи хөөрэлдөөнүүдтэ:

Совет талаһаа — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев, КПСС-эй секретарь К. У. Черненко, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туһалагша К. В. Русаков, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүдтэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туһалагша А. М. Александров, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй гадаахын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо Н. Н. Родионов, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, ТАСС-ай генеральна директор Л. М. Замятин, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй СРР-тэ байдаг элшэн сайд В. И. Дрозденко;

Румыниин талаһаа — РКП-гэй ЦК-гай Политгүйсэдкомой гэшүүн, СРР-эй Правительствын Премьер-Министр М. Манеску, РКП-гэй ЦК-гай Политгүйсэдкомой гэшүүн, СРР-эй Госсоведэй Түрүүлэгшын орлогшо Ш. Войтек, РКП-гэй ЦК-гай Политгүйсэдкомой гэшүүн, ЦК-гэй секретарь И. Вердец, РКП-гэй ЦК-гай Политгүйсэдкомой гэшүүдтэ кандидат, РКП-гэй ЦК-гай секретарь Ш. Андрей, РКП-гэй ЦК-гай секретарь А. Дума, РКП-гэй ЦК-гай гэшүүн, СРР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Д. Маковеску, РКП-гэй ЦК-гай гэшүүн, РКП-гэй Генеральна секретариин, СРР-эй Президентын советник М. Малица, РКП-гэй ЦК-гай гэшүүн, РКП-гэй Генеральна секретариин б. СРР-эй Президентын советник В. Пунган, РКП-гэй ЦК-гай гэшүүн, РКП-гэй Генеральна секретариин, СРР-эй Президентын советник К. Митя, РКП-гэй ЦК-гай гэшүүндэ кандидат, СРР-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Г. Бадрус гэгшэд хабаадаа.

(ТАСС).

ВЕНОГУУДЫЕ ТАБИБА

Бухарестдэхи Скынтейн талмай дээрэ, гранит табсан дээрэ дэлхэйн пролетаринадай вождь — В. И. Ленинэй памятник байдаг. Ноябриин 23-да КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай секретарьнууд К. Ф. Катушев, К. У. Черненко, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн К. В. Русаков, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүдтэ кандидат А. М. Александров болон бусад совет нүхэд В. И. Ленинэй памятнигай дэргэдэ венок табяа.

Эдэнэр коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнтэй, Румынине сүлөөрүүлхын түлөө тэмсэлтэй холбоотой Бухарестдэхи дурасхаалта газарнуудаар энэл үдэр ябажа хараба.

Сүлөөгэй парк доторхи Пантеоной дэргэдэ мүнхэ гал бадаржа байдаг юм. Энэнь оронойнгоо гэрэлтэ түгэлдэр ерээдүйн байдалай түлөө тэмсэлдэ ами наһаяа үгэгшэд — румын арадай эрхим хүбүүд тухай дурасхаалда зорюулагдан носоогдонхой. Л. И. Брежнев болон бусад совет нүхэд арад зоной ба Эхэ оронойнгоо сүлөөтэ байдалай түлөө, социализмын түлөө тэмсэлэй баатарнуудта зорюулагдаһан памятнигай дэргэдэ венок табиба.

Тэрэшэлэн 1944 ондо республикынгаа ниислэлые фашис булимтарагшадһаа сүлөөрүүлхын түлөө тэмсэлэй үедэ румын арадай хүбүүдэй гаргааша баатар габьяануудые мүнхэлһэн памятнигай дэргэдэ венок табигдаа.

Удаа тэдэнь нүхэд Л. И. Брежнев, А. А. Громыко, К. Ф. Катушев, К. У. Черненко болон бусад совет нүхэд Илалтын талмай дээрэ ерэжэ, 1944—1945 онуудта Румынине сүлөөрүүлхын түлөө тэмсэлэй үеэр унаһан совет сэрэгшэдтэ зорюулагдаһан памятнигай дэргэдэ венок табиба.

Памятнигуудай дэргэдэ веногуудые табилгын үеэр СРР-эй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хүндэлэлэй харуул жагсаагдаа, хоёр ороной гүрэнэй гимнүүд гүйсэдхэгдөө.

(ТАСС).

Узбекистанай Компартиин Центральна Комитет нүхэр Ш. Р. РАШИДОВТА
Узбегэй ССР-эй Верховно Соведэй Президиум нүхэр Н. М. МАТЧАНОВТА
Узбегэй ССР-эй Министрнүүдэй Совет нүхэр Н. Д. ХУДАЙБЕРДЫЕВТЭ

Ажалай ехэ илалтаарнь — хлопок гүрэндэ худалдаха социалис уялгануудаа дүүргэһээрнь Узбекистанай колхозуудые, совхозуудай хүдэлмэришэдые, механизаторнуудые, хүдөө ба уһанай ажахын хүтэлбэрилэгшэдые, механизаторнуудые, хүдөө ба уһанай ажахын хүтэлбэрилэгшэдые, мэргэжэлтэдые, бэлэдхэлэй болон транспортна эмхинүүдэй, промышленна предприятинуудай, һургуулинуудай коллективүүдые, партийна, совет, профсоюзай ба комсомолой хүдэлмэрилэгшэдые, бүхы ажалшадые зүрхэ сэдьхэлһээ халуунаар амаршалнаб.

Узбегэй хлопок ургуулагшад түсэбтэ арбадахи табан жэлые һайнаар эхилбэ. Колхоз, совхозууд үндэр баян ургаса ургуулжа, хлопок-сырец худалдаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэв, 5 миллион 300 мянган тонно хлопок-сырец гүрэндэ худалдаа гэһэн мэдээсэлые бүхы совет арадай урма баяртайгаар угтаха байһаниинь дамжагүй. Энэнь партиин XXV съездын шиидхэбэринүүдые, КПСС-эй ЦК-гай октябриин (1976 он) Пленумэй табиһан зорилгонуудые бодото байдалда бэелүүлхэ хэрэгтэ ехэ хубита болоно.

Республикын колхоз, совхозууд хлопок ургуулгаяа ургэдхэхэдөө, хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые амжалтатайгаар хүгжөөнэ гээд тэмдэглэхэдэ аятай. Байгша ондо ороохо таряа ба ургамалнуудай бусад продуктнуудые гүрэндэ худалдаха социалис уялгануудаа үлүүлэн дүүргэв. Нэгэ миллионһоо дээшэ тонно гэхэ гү, али хараалагдаһанһаа нилээд ехэ ороохо таряа Эхэ оронойнгоо амбаарта хааһан байна. Ехэ овощ, хартаабха, үрэ жэмэс, виноград, бахчева ургамалнууд гүрэндэ худалдагдаа.

Хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ амжаһан туйлалтанууд хадаа республикын бүхы ажалшадай эршэмтэй, шэн габьяата хүдэлмэриин үрэ дүн, манай партиин аграрна политикые залан сэхээр бэелүүлгын, механизаторнуудай, мэргэжэлтэдэй, ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдэй мэргэжэл шадабариин улам ургажа байлгын үрэ дүн, партийна, профсоюзай, комсомолой, эмхинүүдэй совет, хүдөө ажахын, уһанай ажахын ба бэлэдхэлэй зургаануудай эмхидхэлэй болон политическэ ехэ хүдэлмэриин дүнгүүд мүн.

Узбекистанай хлопок ургуулагшад туйлаһан амжалтаараа сэдьхэлээ ханангүй, уһалууриин газар тарялангай горитой ехэ арга нөөсэнүүдые, эрдэм наукын туйлалтануудые хэрэглэн, хлопок, ороохо тарла, илангаяа кукуруза ба барайгар, үрэ жэмэс ба овощой продукци үйлэдбэрилгые саашадань ехэдхэхын түлөө, мал ажалые хурдан түргэнөөр хүгжөөхын түлөө тэмсэхэ гээд батаар этигэн найдажа байһанаа КПСС-эй Центральна Комитет мэдүүлнэ.

Таанадта, хүндэтэ нүхэдүүд, КПСС-эй XXV съездын табиһан зорилгонуудые бэелүүлхэдэтнай ажалай шэнэ амжалтануудые хүсэнэб.

Л. БРЕЖНЕВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Мандатна комиссиин заседани

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Мандатна комиссиин заседани байгша оной ноябриин 24-дэ болоно, гаража ошоһон депутадай орондо Бабушкинай һунгуулиин 98-дахи округоор 1976 оной сентябриин 26-да үнгэрһэн һунгалтада һунгагдаһан депутадай түлөөлгэ шалгагдаба.

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэри бэелүүлхын түлөө

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй, мүн бүхы табан жэлэй түсэбтэ даабарине болзорһоонь урид дүүргэхэ зорилго урдаа табиһан Буряадай барилгын управлениин 1-дэхи СМУ-гай коллектив хэлэһэн үгэдөө хүрэмөөр ажаллана. Коллективэй дунда ажалай үндэр бүтээсэ туйладагаараа онсо шалгардаг 4-дэхи разрядай модошо дархан Иннокентий Данилович Агафонов болоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: дүй дүршэлтэй болоһон модошо дархан Иннокентий Данилович Агафонов

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

150С КИЛОГРАММ ҺААХАБДИ

Манай фермэ бүхыдөө 186 үнеэтэй. Тэдэнине найман һаалишад хубаажа абаад, харууһална. Фермэ дээрэхи ажалай ехэнхи хубинь оньһожоруулагданхай.

Мүнөө үедэ 120 үнеэн һаагдана. Эдэ үнеэдһээ сүүдхэдээ дунда зэргээр 350—360 килограмм һүн абтана. Тиихэдэ 60 гаран үнеэн шэргээд байна. Жэлэй дүүрэтэр 70 гаран үнеэн, тэрэ тоодо ноябрь һарада—16, декабрь соо 52 үнеэн тугалааха юм. Тугаллаха үнеэд зоотехнигэй мэргэжэлтэдэй зүбшөөлөөр шэргээгдэнэ. Һаалишаднай бултадаа дүй дүршэлтэй, фермэ дээрэ олон жэлдэ хүдэлһэн зонууд. Тиимэһээ тэдэнэр үнеэдээ хэзээ шэргээхэ, тугаллуулха, үрэжүүлгэдэ оруулха гэхэ мэтые сэһэдөө һайн мэдэнэ.

Һаалишад Аграфена Шехина, Елизавета Кострова, Петр Шехин гэгшэд 18 гаран жэл фермэдэ ажаллана. Мүн бэшэ залуушье һаалишаднай өөһэдынгөө эжынэрһээ бүлэг үнеэдыень тушаажа абаад, аха нүхэдһөө дутуугүй амжалтатайгаар хүдэлнэ.

Һаалишад Любовь Сорокoвикова, Аграфена Шехина, Петр Демин, Елизавета Кострова, Тамара Шехина гэгшэд жэлэйнгээ түсэб, мүн абтаһан социалис уялгануудаа болзорһоонь урид дүүргэхэ гэжэ ехэтэ оролдонод. Тэдэнэр юһэ һарын туршада даажа абаһан бүлэг үнеэдһээ 50 мянган килограмм һү һаагаа гэхэ гү, али һаамхай үнеэн бүриһөө 2000—1800 килограмм һү абаһан байна.

Һаалишад болон отделениин хүдэлмэришэдэй хүсөөр малайнгаа үбэлжэлгэдэ саг болзор соогоо бэлдэнхэйбди. Үнии хада малнай үбэлэйнгөө байрада оронхой. Искусственна эргаар үнеэдые үрэжүүлхэ пункт түхеэрэгдэнхэй. Тэжээлэй цех хүдэлнэ.

Үбһэ, һолоомомнай фермэ дээрээ асарагданхай. Мүнөө үнеэн бүхэндэ нэгэ килограмм, мүн литр һүндэ 500-гаад грамм талха таряанай зүйл, 1,5 килограмм һолоомон рационой ёһоор үгтэнэ. Мүнөө жэл отделениимнай механизаторнууд түмһэтэ тэжээл ургуулжа шадаагүй, ушар иимэһээ кукурузагаа үнии хада дууһанхайбди. Кукурузыку һү ехээр үгүүлхэ үнэтэ тэжээл гэжэ отделениин таряашад яһала һайн мэдэбэшье һаа, баян ургаса ургуулжа шаданагүй гэхэ юм гү, али тэрээндэ анхаралаа хандуулнагүй гэхэдэ, алдуу болохогүй.

Жэлэйнгээ дүнгүүдые уридшалан зүбшэн хэлсээд, манай МТФ-эйн коллектив малай үбэлжэлгын үнеэн бүриһөө 1.500-аад килограммһаа доошо бэшэ, харин түрүү һаалишад 1600—1700 килограмм һү һааха гэһэн уялга абанхай. Нигэжэ ажаллаһанай ашаар һү һааха, гүрэндэ худалдаха талаар жэлэйнгээ түсэб декабриин 1 болотор дүүргэхээр хараалаанхайбди.

Г. ДЕМИНА,
«Восточные Саяны» колхозой Талын фермые даагша.

ТҮРҮҮШЫН ҮДЭРҺӨӨ ЭРШЭМТЭЙГЭЭР

Һаяхан совхозоймнай заһабарилгын мастерской соо үдын забһарлалгын үедэ богонихон зүблөөн болоно, механизаторнуудай Бэшүүрэй аймагай Охин-Булагай совхозойхидой үүсхэлтэ уряае зүбшэн хэлсээд, өөһэдөө баһал дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаа.

Тиигэжэ ерэхэ хабарай тарилгада хүдэлхэ бүхы машина техникые Совет Армиин һайндэр 1977 оной февралиин 23 болотор заһабарижа дүүргэхэ, таряа хуряалгын комбайнуудые июлиин 15 болотор бэлэн болгохо гэһэн зорилго табигдаа.

Намар ургаса хуряалгын дүүрэмөөр бригада бүхэн заһабарилгада табигдаха машина, техникэе ажахынгаа түбэй мастерскойдо хуу суглуулаад, заһабарилгын хүдэлмэрине саг сооль эхилээ һэн. Совхоздо бүхыдөө гэнжэтэ мөөртэй 32, колесно 30 трактор, мүн 32 плуг, 34 сеялкэ, 240 оорной үбэлэй үедэ заһабарилагдаха байна.

Заһабарилгын эхилһэн түрүүшын үдэрһөө механизаторнууд Ганжур Раднатаров, Владимир Дагбаев, Гомбожап Очиров болон бусад бүтээсэ ехэтэ ажалаараа шалгарна.

К. БАЖЕНОВ.
Хяагтын аймагай Хүдэриин совхозой ахамад инженер.

ОРОЛДОСЫН АШААР

Далахайн совхозой түб һууринда дүтэхэнэ оршодог Улаан-Болдог гэжэ газарта мал шахан таргалуулха баазын түхеэрэгдэһээр дүрбэн жэл үнгэрбэ. Энэ үе соо совхозой бэрхэ малшадай нэгэн Мария Хандуевна Самбуева тус гүүртэдэ таһалгаряагүй ажаллана. Шахан таргалуулагдаха малай шэгнүүрые жэл бүри ехээр нэмээжэ, абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэнэ. Шахагдаһан малынь бултадаа шахуу тарган сэгнэлтэтэйгээр 300 гаран килограмм шэгнүүртэйгээр абтадаг.

Байгша оной октябриин 15-һаа 200 толгой хашараг эндэ шахагдана. Мария Хандуевна шахамалнуудай гүүртые даагшаар томилогдонхой. Үхэр бүхэндэ 3 килограмм үбһэн, 12 килограмм сенаж, 3 килограмм таряа талханай зүйл үдэртэ үгтэнэ. Бүхы малынь үдэртөө 2 дахин уһалагдадаг гуримтай.

— Малнай ерэхэ жэлэй январиин түрүүшын үдэрнүүдтэ гүрэндэ тушаагдаха юм. Толгой бүриин шэгнүүрые дунда зэргээр 300 килограммһаа бага бэшэ болгохо зорилготойбди. Октябриин 15 хоногой сүүдхэ бүри үхэр бүхэнэй шэгнүүр 500 гаран граммаар нэмээ. Энэмнай муу бэшэ гээд һанагдана. Юуб гэхэдэ, октябриин 17—18-наар хэмгүй ехэ саһан унажа, гэнтэ хүйтэрөөд, бидэнине тухашаруулаа,—гээд М. Х. Самбуева хөөрэнэ.

Энэ гүүртэдэ дүршэлтэй малшад Николай Дампилов, Дулма Дампилова, энэ жэлдэ Санагын дунда һургуули дүүргэһэн Сэсэг Дылыкова ажаллана. Тэдэнэй хэлэһэндэ хүрэхэ байһандань найдамаар.

Б. ВАНЧИКОВ.
Захаамнинай аймаг.

ПОЛИТИНФОРМАТОР ХӨӨРЭЛДӨӨ ХЭНЭ

«ЛенинградБАМстрой» трестын партийна организацида политинформаторнуудай бүлэг яhала hайнаар хүдэлнэ. Партийна бюрогой секретариин орлогшо Н. П. Опарин эдэнэрые хүтэлбэрилнэ. Хөөрэлдөөнүүдые хэхэ түсэб hара бүри табяад, Николай Петрович тэрэнээ наринаар шалгадаг юм. — Политинформатор гээшэ үйлэ хэрэгүүдэй халуун мүрөөр лэ хөөрэлдөө хэхэ ёhотой,— гээд нүхэр Опарин хөөрэдэг. Эдэбхитэнhээ өөрhөөнь, партийна организациhаа ехэ юумэн дулдыдаха байна. Эндэ нэгэ иимэ ушар тохёолдодог гэбэл: ямар нэгэн үйлэ хэрэг болоhон байха, тэрээн тухайда хүнүүд буруугаар хөөрэлдэжэ эхилхэ, тиин гэхэдэнь, политинформаторнууд дээрэhээ заабари хүлеэгээд лэ, абяа шэмээгүй ябаха. Партийна организацинуудай секретарьнар баhал ямар бэ даа заабари хүлеэнтээд hууха. Энэ тон муу ябадал гээшэ. Иимэ асуудалнуудые үзэл сурталшад өөhэдөө шиидхэхэ ёhотой. Политическэ хүдэлмэридэ бүхы хүсэ шадалаа зорюулан хүдэлдэг хүн тухайда эндэ хөөрэхэмнай.

Коммунист Владимир Спиридонович Калинин хүдэлдэг коллективтээ хөөрэлдөө хэдэг даалгабаритай. Энэ хүнэй мэдээсэл хэхэдэнь, хүн зон хододоо олон, хододоо hонирхолтой байдаг. Политинформатор В. С. Калинин зүрхэ сэдьхэлэйнгээ ульhа энэ хэрэгтэ сүм зорюулдаг юм, — гээд сугтаа хүдэлдэг нүхэдынь хэлэдэг.

Орон дотор, хилын саана болоhон hонинуудые тоо баримтануудые хэрэглэлсэн, тон тодоор тайлбарилдаг, хүнүүдэй зүбөөр ойлгожо, зүб тобшолол хэхэ таладань туhалдаг хүн юм. Нүхэр Калинин орон дотор гү, али хилын саана болоhон үйлэ хэрэгүүдые партиин XXV съездын шиидхэбэринүүд соо хэгдэhэн тобшололнуудтай зохилдуулан, БАМ-ай барилгашадай шиидхэжэ байгаа зорилгонуудтай холбоотойгоор хөөрөөгөө хэдэг гуримтай. Жэшээнь, манай орон доторхи байдал тухайда хөөрэхэдөө, КПСС-эй ЦК-гай Октябриин Пленум дээрэ партиин ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэ соо заагдаhан улас түрын байдалда, парти ба гүрэнэй гадаадын политикын гол шухала зорилгонуудта тогтоhон байна. Партиин XXV съезд дээрэ хэгдэhэн ЦК-гай тоосоото элидхэл соо уласхоорондын байдалда үгтэhэн сэгнэлтэ тухай, эб найрамдалай хуби заяа шиидхэхэ хэрэгтэ манай ороной үүргэ тухай политинформатор хүнүүдтэ hануулаа. Эб найрамдалые бэхижүүлхын тулада парти, правительство бүхы хэмжээнүүдые абадаг юм, — гээд нүхэр Калинин хүнүүдтэ хөөрэбэ. Энэ политикыень совет арад бүри мүнhэн дэмжэдэг, оронойнгоо hүр хүсэ улам бэхижүүлхын тулада баатарлигаар тэмсэдэг юм. Тиимэ болоhонhоонь хойшо, hарынгаа, жэлэйнгээ түсэб дүүргэхын тулада хүн бүхэн оролдохо ёhотой гэжэ политинформатор хүнүүдтэ хандана.

Иигэжэ политинформатор улас түрын асуудалhаа өөhэдынгөө хүдэлмэрилэгшэдэй хэжэ байhан ажалда хөөрөөгөө шэглүүлбэ. Партиин XXV съездын БАМ-ай барилгашадай үмэнэ табигдаhан зорилгонууд тухайда, арбадахи табан жэлэй июурта трестын шиидхэхэ зорилгонууд тухайда хуряангыгаар hануулаад, жэлэй эхинhээ хэгдэhэн ажал дурдаба. Удаань мүнөө жэлэй үлэhэн саг соо коллективэй бүтээхэ ажал тухай хэлэхэ зуураа СССР-эй Верховно Соведэй 5-дахи сессиин хүдэлмэри тухай хөөрэжэ үгэлэй.

Политинформатор хурса үгөөрөө, бэлиг талаангаараа хүдэлмэришэдэй эдэбхи үүсхэлтэй, сог залитай, үзэл болодой талаар хатуужанги байхаар хүмүүжүүлхын тулада оролдоно. Урдаа табигдаhан зорилгоёо бэелүүлхын тулада нүхэр Калинин эрдэмээ дээшэлүүлдэг, хөөрөөн бүхэндөө тон hайнаар бэлдэдэг байна. Мүн ондоошье арга хэрэглэдэг юм. Ямар нэгэн асуудал үзөөд, ойлгоhон юумээ нүхэдтөө хөөрэхэ даалгабари хүнүүдтэ үгэдэг hайнтай. Иигэхэдэнь хүнүүд ухаагаа гүйлгэдэг, үйлэ хэрэгүүдые шэнжэлхы ёhоор харадаг, тобшолол хэдэг ололжо hурана ха юм.

«Араб оронуудта эсэргүүгээр Израилиин эзэмдэгшэдэй бэелүүлдэг түримхэй ааша хэрэгүүд» гэhэн темээр нүхэр Калинин hүүлэй нэгэ хөөрэлдөө хэhэн байна. Израилиин гүрэнэй булимтархы үйлэ хэрэгүүд юунhээ эхилээ hэм, эдээндэ түригдеэд тэрьедэжэ ябаhан араб арад зоной хүндэ хүшэр байдал тухайда, мүн булимтарагшадай саг үргэлжэ добтолго хэжэ байhан тухайда политинформатор хүнүүдтэ hануулаа, удаань тус асуудалаар Нэгэдэмэл Нацнин Организациин Аюулгүйн Соведэй шиидхэбэри тухай хөөрөө. Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал мүнөөшье шахардуу шанга зандаа, Израилиин сэрэгэй бүлэглэлые сэхэ дэмжэдэг баруунай гүрэнүүд аюултай хараа шугам бэелүүлнэ гэжэ нүхэр Калинин тобшолоо.

Улас түрын ямаршье асуудалаар хөөрэлдөө хэхэдээ, политинформатор Совет гүрэнэй эб найрамдалта политика бэелүүлдэг тухайдань онсолон тэмдэглэдэг юм. Израилиин булимтархы политикада эсэргүүгээр зүрюулжэ, Советскэ Союз ба социалис бусад гүрэнүүд Араб оронуудай бэеэ даанхай байдалай, газар дайдынь ойро хүртэшэгүй байхын түлөө шууд сэхэ политика ябуулдаг гэжэ политинформатор тобшолон харуулдаг байна.

Америкын Холбоото Штадуудта президентыс hунгахэ hунгалтын дүүрэhэнэй удаа нүхэр Калинин тус асуудалаар тусгаар хөөрэлдөө хээ. Тиигэхэ зуураа буржуазна хоёр партинуудай бодото нюур, уг зорилгыень харуулаа. Эдэ хоёр партинууд хадаа засаг түрэ гартаа абахын түлөө хяа тэмсэдэг монополис бүлэглэлэй түлөөлэгшэд гээшэ, хоорондоо ямаршье илгаагүй юм гэхэ мэтээр политиформатор тон тодоор харуулна. Америкэдэхи hунгалта тухай, тэрэнэй дүрим тухайда, ажалшан арадай үмэнэ олон хорилто хэжэ, hунгалтада хабаадуулдаггүй, тиигээдшье энэ жэлдэ hунгалтада хабаадаха наhанай хүн зоной хахад хубиин hунгаhан тухай хэлэhэн байна. Мүн шэнээр hунгагдаhан президент Дж. Картерые юун хүн бэ гэжэ харуулба.

Василий Спиридонович хөөрэлдөөнүүдые зохидоор, тодоор үнгэргэдэг юм. Тэрэнь бэрхэтэйшье бэшэ, юундэб гэхэдэ, политинформатор үйлэдбэриин газарнуудаар ходо ябажа хүнүүдтэй уулзажа хөөрэлдэдэг, хүн бүхэнине нэрэ обогоорнь мэдэхэhээ гадна, ажал хэрэгыень дууhан хараадаа байлгадаг бшуу. Тиимэhээ хөөрэлдөөнүүдынь hонинoop үнгэрдэг, аша үрэ ехэтэй байдаг, коллективэй шухала асуудал табигдадаг юм.

Хүнүүдтэй уулзаhанайнгаа удаа В. С. Калинин тусхай дэбтэртээ тэмдэглэл хэдэг юм. Хөөрэлдөөн ямараар үнгэрөөб, хүнүүд хэр hонирхооб, ямар асуудалнууд табигдааб гэhэн тэмдэглэл дэбтэр дээрэнь бии болодог. Дэлгэрэнгыгээр тайлбарилхаар гү, али тусгаар хөөрэлдөөнэй темэ болохоор асуудалнуудые политинформатор онсоор тэмдэглэдэг юм. Ээлжээтэ хөөрэлдөөндөө материал суглуулха гээшые нүхэр Калинин тон шухалада тоолодог. Газетын ямар нэгэн статьяе абаад лэ, тэрээнээ ехээр хубилгангүйгөөр зандань хөөрэдэг политинформаторнууд дайралдадаг юм.

Политинформатор В. С. Калинин хөөрэлдөөндөө ондоо гуримаар бэлдэдэг. Түбэй болон нютагай газетэнүүдые хэрэглэхэhээ гадна, «За рубежом», «Новое время» гэжэ журналнуудые уншадаг, радиоhоо, БАМ-да ерэhэн лекторнуудэй лекциhээ юумэ абалсадаг юм. Иигэжэ суглуулhан бүхы материалаа монсогойлжо, түсэб-тэмдэглэл хээд, тэрээгээрээ хөөрэлдөөгөө хэдэг гуримтай.

Иигэжэ орон доторхи, хилын саанахи hонинуудые ажалшадай коллективтэ мэдээсэжэ, хөөрэжэ байхада, hайн байна. Иимэ уран хурса хөөрэлдөөнүүд хүдэлмэришэдэй эрдэм дээшэлүүлдэг, гурим журамтай болгодог, үйлэдбэриин культура дээшэлүүлдэг hайнтай. Василий Спиридоновичой хүтэлбэрилдэг коллективтэ энэ жэлдэ ажалай журам эбдэхэ, ажалhаа гээгдэхэ ябадал үгы шахуу болгогдонхой. Хүнүүдэй эдэбхи үүсхэл дээшэлээ. Тус коллектив үйлэдбэриингээ даалгабаринуудые болзорhоонь урид дүүргэнэ, ажалынь hайн шанартай. Политинформаторай даадаг hалбари ехэ юм. Барилгын материалнуудаар, техникэ болон бусад үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдээр БАМ-ай барилгашадые хангаха талаар тус трестын начальнигай орлогшоор хүдэлдэг хүн.

— Шанарай түлөө, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын түлөө тэмсэл, социалис уялгануудые бэелүүлхын, балха, хямгадаха, алмайрхалай түлөө тэмсэл гэхэ мэтэ асуудалнууд манай үзэл суртал талай хүдэлмэрилэгшэдэй анхарал доро байдаг юм, — гээд Николай Петрович Опарин манда хөөрэбэ.

Тус трестдэ суртал ... лой хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ ехэ hаналаа табидаг ... жэ хэлэхэ ёhотойбди. Трестын хүтэлбэрилхы тушаалтад: трестые эрхилэгшэ, тэрэнэй орлогшо главна инженер, таhагуудые даагшад, ахамад мэргэжэлтэд лекторэй бүлэгтэ ородог, лекци уншадаг юм. Пропагандистын хүдэлмэридэ ... шэл ехэтэй зон табигдахай.

«ЛенинградБАМстрой» трестын партийна организаци коллективтээ хүмүүжүүлгын хүдэлмэри hайнаар, үрэ ... тэйгээр ябуулна. Энээнэй аша үрэ — трестын коллектив үйлэдбэриингээ даалгабари, шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй социалис уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна.

И. ПОПОВ
КПСС-эй обкомой инструктор

Улаан-Үдын хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводой коллектив 1980 ондо 50 мянган тонно хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдые бүтээхэ даабаритай. Эдэ бүхы продукциин 80 процентнь БАМ-ай барилгада эльгээгдэхэ юм. Тус заводой проледуудые хабсаргадаг 3-дахи цехтэ Павел Елисеевэй даадаг комсомол залуушуулай бригада хүдэлдэг. Дүрбэдэхи разрядай таблагша Владимир Мантушкин бэшэнэйнгээ дундаhаа шалгарна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Владимир Мантушкин.
С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Зурагшал

Таряа хуряалгын халуун хаhа орожо ерээд байгаа hэн. Улаан-Үдэ хотын промышленна предприятинуудай түлөөлэгшэд колхоз, совхозуудта туhалхаа олоороо хүдөө гаража захалба. Буряадай автотранспортна управлениин 3-дахи предприятиин хүтэлбэрилэгшэд 25 жолоошодые хүдөө эльгээхэ гэжэ шиидэбэд. hайн машинатан, эгээл бэрхэ жолоошод хүдөө гараха болооо. Энэ асуудалай шиидхэгдэжэ байха үедэ залуухан басаган 3-дахи предприятиин начальник С. С. Воличевой кабинедтэ орожо:

ЖОЛООШО БАСАГАН

— Минии машина шэнэ. Таряа хуряалгын газарта эльгээгыт. Бэшэнhээ дутангүйгөөр хүдэлхэб, — гэжэ тоб байсахана хэлээд, тэндэ hуугшадые шарайшалан хараад абаба. Залуу басаганай иимэ шиидэнгеэр хэлэhэндэ гү, али юундэшьеб хүтэлбэрилэгшэд саг дары анирггүй болошобод.

Семен Степанович Воличев буурал сагаан толгойгоо халта эльбэн, гүнзэгыгөөр hанаа алдаба. Нюдэнэйнгөө шэл абажа, стол дээрэ табяад, залуу басагые hууханынь уриба.

— Людмила, ши басаган хүн гээшэш. Город соогуураа ашаа шэрэhэншни, хүдөө ошожо хүдэлhэнhоо hураггүй амар байха ха юм. Манайшни жолоошод аяар Худанай совхоз ошохо. Харгы холо. Тэндэ үдэр hүниешье илгангүй хүдэлхэ ушар гараха. Людмила арайл залуу байнаш. Бэрхэтэйшэг байха. — гэжэ эсэгэ мэтэ урин дулаахаар хандаба.

— Семен Степанович, би өөрынгөө хаба шадалые тухайлнаб. Таряа хуряалгын ажалда хүдэлхэб. Хүдөө эльгээгыт даа, — гэжэ Людмила Дашиева минии hалахаар бэшэ хэбэртэй шиидэнгеэр хэлэбэ. Кабинет соо аляаhанай ниидэхэ дуулдахаар саг зуура шэмээгүй болошобо.

— Зай, Люба, шанга асуудал табяад байнаш, мүнөө ошожо хүдэлэ. Зүб тээшэнь шиидхэжэ үзэхэбди, — гэжэ С. С. Воличев жолоошон басаганда хандаба. Хэдэхэн үдэрэй үнгэрhэн хойно Людмила Дашиева Николай Борисович Налетовой бригадада оруулагдажа, хүдөө эльгээгдээ бэлэй. 3-дахи автопредприятиин 25 жолоошод Хэжэнгын аймагай Худанай совхоздо хүдэлбэ. Эдэнэр хоёр hарын туршада сог залитайгаар хүдэлөө бэлэй. Людмила Дашиева эрэшүүлhээ дутангүй хүдэлөө. Бригадирай үгэhэн даабари дүүргэдэг, ямаршье ажалда эльгээхэдэнь арсадаггүй hэн. Жолоошод Худанай совхозой ажалшадта шадаха зэргээрээ туhалаа, тарягаа саг болзортонь хуряаха хэрэгтэ хубитаяа оруулаа.

Залуу жолоошон Людмила Дашиева таряа хуряалгын ажалда эрхим hайнаар хүдэлhэн дээрэhээ совхозой дирекциин, партийна болон профсоюзай организацинуудай Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа hэн. Людмила үшөөл залуу. Дунда hургуули дүүргэhэн. 3-дахи автотранспортна предприятида зургаадахи жэлээ жолоошоноор хүдэлнэ. Коммунис ажалай ударнигай нэрэ солодо хүртэнхэй. ГАЗ-53 түхэлэй машинаяа hайн мэдэнэ. Техническэ харууhа hайнаар хэдэг, ходо сэбэрлэдэг заншалтай юм.

— Людмила манай предприятиин бэрхэ жолоошодой тоодо оролсоно. Ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандадаг. Даабаряа дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын тула бүхы хүсэ шадалаа ажалдаа зорюулна. Үнэн сэхэ, ажалша бэрхэ хүн юм даа, — гэжэ үнинэй жолоошон, бригадир Е. А. Свиридюк бидэндэ хөөрөө hэн.

— Хүдөөhөө ерэhээр лэ хоёрдохи үдэртөө город соогуураа ашаа зөөжэ эхилээ. Иимэ урагшаа hанаатай хүдэлмэришэдэй олон hаань, ехэл hайн бэлэй, — гэжэ 3-дахи автопредприятиин начальник С. С. Воличев хөөрэнэ.

Дунда зэргын бэетэй, хори гара наhанай залуухан басаган үглөө эртэ гаражадаа ерэжэ, машинынгаа хажуугаар эрьелдэдэг, шүрэб, болтынуудые шалгадаг. Машинынгаа бүхы детальнуудые хаража үзэдэг. Залуу хүнэй ажалдаа иигэжэ үнэн зүрхэнhөө хандадагынь ехэл hайн гэжэ hанахаар ааб даа.

Людмила Дашиева 1971 ондо ГАЗ-53 түхэлэй машина абаа hэн. Энэ машинаяа 150 мянган километртэ ябуулаад байна. Капитальна заhабарида оруулангүйгөөр үшөө 50 мянган километртэ ашаа шэрэхэб гэhэн зорилго урдаа табинхэй. Арбадахи табан жэлэй даабари дүрбэн жэлэй туршада дүүргэхэ социалис уялгатай. Людмила мүнөө эрэшүүлhээ дутуугүй хүдэлжэ, үдэр бүриингөө нормые үлүүлэн дүүргэнэ. Коллектив соогоо магтаалтай.

Жолоошоной мэргэжэл шудалhан басагад мүнөө тиимэшье олон бэшэ. Гэбэшье Людмила хүндэ хүшэр юумэнhээ сухарингүйгөөр, энэ мэргэжэл шудалаад, хүн зондо ашатай туhатай ажал хэжэ байна. Людмила Дашиева энэ мэргэжэл шудалхадаа, али зэргын харюусалгатай ажал хэхэ байhанаа hайн мэдэжэ байгаал гээшэ габ даа. Тиигэбэшье жолоошоной мэргэжэл шэлэжэ, зургаадахи жэлээ амжалтатайгаар хүдэлжэ байна. 3-дахи автопредприятиин жолоошодой дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ оло дахин илажа, мүнгэн шангаар урмашуулагдаhан, «Мэргэжэлээрээ шалгарагша» гэhэн нэрэ солодо хүртэнхэй. Людмила Дашиева иимэ магтаалтай hайнаар хүдэлнэ. Тэрэ саашадаа үшөөл бэрхээр хүдэлжэ, холо ойгуур суурхаха байха гээд найдамаар.

К. ЖАМЬЯНОВ.

ПРОФСОЮЗУУДАЙ АЖАЛ ЯБУУЛГЫН ҮРГЭН ЕХЭ ПРОГРАММА

ВЦСПС-эй ПЛЕНУМhЭЭ

ВЦСПС-эй пленум ноябриин 23-да Москвада болобо. Пленум эмхидхэлэй асуудал хаража үзөө. Шибаев Алексей Иванович ВЦСПС-эй түрүүлэгшээр нэгэн дуугаар hунгагдаа.

КПСС-эй ЦК-гай октябриин (1976 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдтэй. КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленум дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэ соохи тобшололнууд ба тодорхойлолгонуудтай дашарамдуулан, профсоюзуудай бэелүүлхэ зорилгонуудые пленум зүбшэн хэлсэбэ.

ВЦСПС-эй секретарь В. И. Прохоров элидхэл хэхэдээ, КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй шиидхэбэринүүд, нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэнүүд бүхы партида, арадта теоретическэ ба бодото асари ехэ удха шанартай байна гэжэ тэмдэглээ. Совет профсоюзууд эдэ документнүүдые ажал ябуулгынгаа үргэн ехэ программа мэтээр хүлеэн абаба гээд тэрэ хэлээ.

Угтамжын түсэбүүдые, дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялгануудые зохёон абалгада онсо анхарал хандуулха шухала гэжэ элидхэл дотор тэмдэглэгдээ.

Профсоюзуудай хүдэлмэрилэгшэд, промышленностиин, барилгын, транспортын түрүүшүүл элидхэл хэхэдээ, үгэ хэлэхэдээ, профсоюзуудай эмхидхэлэй ба хүмүүжүүлхы хүдэлмэрие шангадхаха, бүгэдэ арадай социалис мүрысөө саашадань дэлгэрүүлхэ тухай асуудалнуудта анхаралаа ехээр хандуулhан байна.

Зүбшэн хэлсэгдэhэн асуудалаар пленум дэлгэрэнгы тогтоол баталан абаба. Коммунис партиин хүтэлбэри доро совет профсоюзууд 1976 оной, түсэбтэ арбадахи табан жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын тула бүхы хүсэеэ элсүүлхэ юм гэжэ пленумдэ хабаадагшад партиин Центральна Комитедые, тэрэнэй Политбюрое, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневые найдуулна.

СССР-эй Профессиональна Союзуудай 1977 оной бюджедые, 1977 оной гүрэнэй социальна страхованиин бюджедые пленум хаража үзөөд, баталhан байна.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь А. П. Кириленко, КПСС-эй ЦК-гай секретарь И. В. Капитонов пленумэй хүдэлмэридэ хабаадаба.

(ТАСС).

ВЦСПС-эй ТҮРҮҮЛЭГШЭ А. И. ШИБАЕ[В]

Алексей Иванович Ш... 1915 ондо түрэhэн, 1940 онhоо КПСС-эй ... шүүн, дээдэ эрдэмтэй ... гай hургуулиhаа ... лайнгаа намтар ... байгаа. Горький хоти... верситет дүүргэ... hүүлээр инженер-ко... тораар, цехэй началь... КПСС-эй ЦК-гай пар... авиационно заводуудай ... ректорээр хүдэлм... юм.

1955 ондо А. И. ... — КПСС-эй Саратов... мой хоёрдохи, 1959 ... нэгэдэхи секретарлар ... даhан байгаа. Тэрэ — ... эй ЦК-гай гэшүүн, С... Верховно Соведэй д...

Коммунис партиин ... вет гүрэнэй үмэнэ ... бьяатай байhанайнгаа ... А. И. Шибаев С... Ажалай Героин нэрэ ... хүртэнхэй. (ТАСС).

ТУhАЛАМЖА ҮЗҮҮЛНЭ

Аймагай эмхи зургаанууд болон промышленна предприятинуудай коллективүүд 1976—1977 онуудай үбэлжэлгын үедэ малшадта горитой туhаламжа үзүүлхэ юм. КПСС-эй Хэжэнгын райкомой hая болоhон бюро дээрэ энээн тухай тогтоол баталагдан абтаба.

Аймагай совхозуудай hүhаалиин фермэнүүдые, хонишодой бригаданuудые, мал шахалгын гүүртэнүүдые тус коллективүүд шефтээ абажа, ажалдань туhалха, илангаяа түл абалгын үедэ энэ туhаламжаяа эдэбхижүүлхэ, ниитэ политическэ ехэ хүдэлмэри малшадай дунда ябуулха уялгатай. Тиихэдээ үргэн дэлисэтэй социалис мүрысөө тэдэнэрэй дунда дэлгэрүүлхэ гээшэ гол зорилгонуудайнь нэгэн болоно.

Партиин райкомой бюрогой тогтоолые бодото дээрэнь бэелүүлхэ талаар хүдэлмэри ябуулагдажа эхилэнхэй. Жэшээлхэдэ, байгаша оной ноябриин тэн багаар аймаг соо малшадта туhаламжа үзүүлхэ субботник үнгэргэгдэбэ. Эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд, промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэд шефтээ абаhан фермэ, отарануудтаа ошожо, малайнь хашаа хорооhуудые сэбэрлэлсээ, үбhэ тэжээлыень шэрэжэ асаралсаа. Аймагай Соведэй гүйсэдкомой, финансын таhагай хүдэлмэрилэгшэд илангаяа hайнаар ажалаа гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Гадна субботнигто ... коллективүүдэй ... дундаhаа томилогдо... таторнууд малшадтай ... рэлдөөнүүдые ... байна. Тиихэдэнь КПСС-эй ЦК-гай Октябриин (1976) Пленумэй, СССР-эй Верховно Соведэй сессиин ... нууд малшадай онсо ... татаба.

Шухалашье, туhа... тус хүдэлмэри саашад... ри эдэбхижүүлэгдэхэ ... hаяын сагта амарал... бүхэндэ шахуу суб... воскреснигүүд эмхид... болохонь.

Р. ЦЫМПИЛ...

СОЮЗНА РЕСПУБЛИКАНУУДААР

УКРАИНА.

ОНЬhОН ТЕХНИКЭДЭ — ТҮГЭС БЭЛЭДХЭЛ

Ерэхэ жэлэй хабарай тарилгын техникые механизаторнууд жэгдэ hайнаар бэлдэжэ эхилээ. Республика дотороо социалис мүрысөө үүсхэгшэд— Николаевска областиин колхоз болон совхозуудай, районуудай «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй ажалшад ульгэр жэшээ харуулна. Мастерской бүхэндэ машина заhаха бригада болон звенонууд эмхидхэгдэнхэй, тусхай график зохёогдонхой, технологиин түрүү онол арганууд үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Хуушарhан запасной частьнуудые шэнэдхэн заhана. Энэ ажал 700 мянган түхэригтэ хэтдэхэ юм.

Областиин механизаторнууд январиин эхилтэр хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ техникээ бэлэн болгохоор шиидээ. Тодорхойлон хэлэхэдэ, тракторнууд февралиин 20, комбайнууд мартын 20 болотор дүүргэгдэхэ.

Украинын хүдөөгэй мастерскойнууд соохоо 13 мянган трактор заhабарилагдажа гараа. Заhабарилгын шанарта илангаяа ехэ анхарал хандуулагдана.

КИРГИЗИ.

ГАЗАРАЙ ГҮНЗЭГЫ УРУУ

Улуу-Тоо гэжэ уурхайда А. И. Ильященкын бригада хүдэлдэг юм. Тус коллектив Таджикистанhаа ерэhэн. Оньhон техникэ тон шадамараар, ашагтайгаар хэрэглэhэнэй ашаар тэрэнэй бригада ажалай бүтээсэ ходо дээшэлүүлнэ, үндэр амжалта туйлана. Тус коллектив нэгэ hарын туршада 160 метр утатай газар үрэмдэhэн байха юм.

Таджикистанай мэргэжэлтэд хэды жэл удаа Киргизэй горнигуудта газарай нөөсэ хүбтэшые олохо хэрэгтэнь хамhалсана. Улуу-Тоо гэжэ уурхайда тэдэнэр ниилээд ехэ ажал хэhэн байна. Мүнөө тус коллектив газарай бүри гүнзэгы уруу үрэмдэн магтажа эхилээ.

УЗБЕКИСТАН.

ЭРДЭМ НАУКАТАЙ ХОЛБООТОЙ БАЙХАДА

Узбегэй ССР-эй «Красный водопад» гэжэ туршалгын ажахын hаалишан А. И. Чудная ажалдаа эйхабтар ехэ амжалта гүйлаhанай түлөө СССР-эй Гүрэнэй 1976 оной шанда хүртөө. Энээндэнь харюу болгожо бүришье дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялга абаа. Ушар юуб гэхэдэ, hаамхай үнеэн бүхэнhөө жэлэй дүүрэтэр үшөө 118 килограмм hү hаахаар уялгалаа. Жэлэйнь уялга 4.000 килограмм болоно. Тэрэнэй даадаг бүлэгтэ 170 үнеэн тоологдоно.

Анастасия Чудная тэжээлэй рацион эрдэмтэдтэй суг зохёодог байна. Тиигэжэ элдэбын «меню» тон шадамараар хэрэглэhэнэйнь ашаар үнеэдынь зунай үеынхидэл адляар ехэ hү үгэнэ.

А. И. Чудная үнеэ hаалгын «Тандем» гэжэ түхеэрэлгэ хэрэглэнэ. Хэды сагта үнеэдээ hаахаб, hаалганъ хэды саг соо үргэлжэлхэб, ямар үнеэдээ түрүүн, ямарнуудаа hүүлдэнь hаахаб? Эдэ мэтын гурим тон наринаар сахина, энээндэнь үнеэдынь дадашанхай. Тиимэhээ hүеэ халташье татахагүй, дууhыень үгэнэ гээшэ.

hаалишан үнеэн бүхэнэйнгөө абари зангые яhала hайн мэдэнэ. Тиимэhээ тэдэнээ hаажа байхадаа бүхы ёhо гуримуудые наринаар сахина.

МОЛДАВИ.

ПРОЕКТНЭ ХҮСЭНДӨӨ САГhАА УРИД

Тирасполиин бүдэй комбинадай пумаажан бүд шэмэглэн гоёодог үйлэдбэриин түрүүшын ээлжээн уридшалан хараалhан сагhаа hара хахад урид проектнэ хүсэндөө оруулагдаа. Эндэ үдэр бүри 160 мянган метр бүд нэхэн гаргадаг байха юм.

Социалис мүрысөө зүбөөр эмхидхэжэ, хамаг оньhон түхеэрэлгэнүүдээ түсэбэй ёhоор хахад жэл соо ашаглаха аад, 7,5 hарын туршада ашаглаhан байна. Энээнэй ашаар предприяти оёдолой фабрикануудта, мүн худалдаа наймаанай газарнуудта түсэбhөө гадуур 2.200 мянган метр бүд эльгээбэ. Тиигэжэ социалис уялгын үшөө нэгэ шата сагhаа урид дабагдаба.

БЕЛОРУССИ:

ПОЛЕСИИН ШЭНЭ ГАЗАР

«Брестводстрой» трестын коллектив «Старое село» гэжэ газар hайжаруулгын түхеэрэлгэ сагhаа hара урид ашаглалгада үгэhэн байна. Жабинковско районой ажахынууд мянгаад гектар шахуу hайжаруулагдаhан, шэнэлэгдэhэн газартай болоhон юм. Бүхы талмай сагтаа уhалагдажа байхаар хараалагданхай.

Полесиин мелиораторнууд одоол габшагайгаар хүдэлнэ. «Брестводстрой» коллектив жэлэй эхинhээ 11 мянга гаран гектар газар ашаглалгада үгөө. Энэнь түсэбөөр хараалагдаhанhаа холо ехэ.

ЛАТВИ:

БҮД ТҮСЭБhӨӨ ГАДУУР

«Латвияс лини» гэжэ нэгэдэлэй бүд нэхэгшэдэй бригада хоёр жэлэй түсэб дүүргэбэ. Энэ бригадые М. Железнов толгойлдог юм. Түрүү коллектив табан жэлэй түрүүшын жэлдэ 575 мянган метр бүд нэхээ.

Бүд нэхэгшэд нэгэ доро олон станогуудые хангадаг болоhоной ашаар ехэ бүд нэхэнэ.

(ТАСС).

Азербайджанай ССР. Бакугай судна заhабарилгын заводой слесарьнүүдэй бригада арбадахи табан жэлэн түсэбые 3,5 жэлэй туршада дүүргэхэ уялгатайгаар хүдэлнэ. Энэ бригадые коммунист Г. Никонов толгойлно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарhаа): бригадын гэшүүд Б. Наумов, Г. Никонов, Н. Балашенков, Т. Карашов, В. Ястребков, Н. Королев.

* * *

Белоруссиин ССР. Эндэ хэгдэдэг МАЗ-ууд оронойарадай ажахын элдэбын hалбарида хүдэлнэ. Энэ машинуудые гансашье манай орондо бэшэ, харин гадаадын оронуудта hайн мэдэхэ юм. Энэ талаар Минскэ автозаводой хүдэлмэришэдэй, инженер болон техникүүдэй габьяа ниилээд ехэ гээшэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: МАЗ-уудые ашажа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

![ТЕАТР]

ТЕАТР

СЭДЬХЭЛ ШЭНЖЭЛҺЭН ЗҮЖЭГ

...шэй шангай лауреат ...онскиин «Драма из-за ...» гэһэн зүжэг ород ...тр харуулба. Комму... эдир барилгашадые ...үүлхэ асуудалда энэ зорюулагданхай. Хү...дьхэл, һэшхэл һайн ямараар хүгжэнэб, ...дулдыданаб гэһэн ...нүүдые харагшадай ...дээрэ шэнжэлһэн зү-

бухы бэлиг талаанаа элсүүлжэ шадаа. Тиихэдээ үйлэнүүдые тэрэ ёһоорнь гансал ажабайдалда адлирхуугаар харуулха гэжэ оролдоогүй, харин хүнэй бодол һэргээхэ, сэдьхэл хүдэлгэхэ зорилготойгоор наадаһан байна. Энэ зүжэгые харахадаа, үнэхөөрөөшье, харин ажаглааша бэшэ, харин өөрөө хабаадагша нюур болонжо, артистнар-

...шангаяа һонирхолтой ...Далижажа ябаһан ...үлэй үзэл яажа бол... шэн зоригынь хатуужанаб гэжэ ...нэ-за лирики» ха... Ниитын ажабайда...да харюусалгатай эр... болохо ёһотойбди гэ... бодол зүжэгэй гол удха

...һээ багшын хүмүү... үүргэ хэмжүүргүй ...лигтэй багша ухи... ямар нүлөө үзүүл... ...жэгэй гол геоой Ма...ксимовна 10«б» клас...ша. Тэрэнэй сэдьхэл һэшхэл һаруул. Гүн ...ээ үхибүүдтэ дура...шын эрхим мэргэ... бүхы хүсэ шадалаа ...лда зорюулна. Сү... саг гэжэ тэрээндэ ...бэртэй. Һуралсалай...үүлдэ үхибүүдтэеэ саг ..., тэдэнэртэ һонир... юумэнүүдые заажа Тиимэһээ үхибүүдшье Максимовнада дура-

...һургуулида шэнэ ди...ерэнэ. Кирилл Алек... ажабайдалай амта амсаһан, сэрэгтэ ...эй туршада алба ...партийна ажал ябуу... дуршалтай хүн. ...шалтай байбашье. ...ажабайдалда лаб ...дажа ядана. Юуб ямаршье коллектив, ...а үхибүүдэй, өөрын ...абаритай гэхэ гү, ...аһан заншалтай бо... юм. «Хажууһаа» хүн эдэ бүгэдые ан...а абаха баатай. Теэд ямараар ажалаа ...хэ хаб? Юуб гэхэдэ, эрмэлзэлтэй, шэнэ асуудалнуудые ...ээ оролдоһон Ма...ксимовнагай хажуу... ...рим багшанар эдэб... хүүшэрай яараа ху зандаа.

...й үйлэнүүдые ху...тайлбарилхын тула ...ер З. Бичкова хабаа... артистнартай хамта

тан адли зүжэгтэ табигдаһан асуудалнуудые шиидхэлсэхэ дуран хүрэхэ юм. Ажабайдалда халан ороһон нимэ зүжэг ганса зохёолшо Г. Полонскиин амжалта бэшэ, мүн театрай коллективэй шадамараар, бодомжотойгоор зүжэгтэ хандаһан ушар болоно.

Гэбэшье энэ зүжэгые табихадаа, минии һанахада, режиссер зарим асуудалнуудта анхаралаа хүсэд хандуулаагүй. Жэшээнь, Г. Полонскиин зохёолдо публицистикэ ехэ һуури эзэлнэ, мүн геройнуудай ажабайдалда нарин психологи үзэгдэнэ. Харин сценэ дээрэ бидэнэр нимэ үзэгдэлнүүдые ойлгоорногүйбди. Хабаадагша нюурнуудай наадан үйлын «газаа талые» зураглахадаа, хүнэй зосоохине гаргажа арай шаданагүй ха.

Юундэ нимэ мэдэрэл түрэнэб гэхэдэ, магад, зүжэгэй гол геройн нэгэн — һургуулиин директорэй роль һулашагаар гүйсэдхэгдэһэн. Бүхы асуудалнууд тэрэнэй образые тойроно. Тиимэһээ имагтал энэ хүнэй образые бэелүүлһэнһээ бусад артистнарай наадан дулдыдана ха юм. Директорые наадаһан И. Юхневич үлүүсэ гэнэн болож зарим шиидхэбэридээ эдэбхигүй. Ажалай эмхид хэгшэшье, багшашье боложо шадаагүй, хоёрой хоорондо тэрэ директор үлэшэнэ. Зохеолой үндэһэн ёһоор энэ образые И. Юхневич гүйсэд бэелүүлээгүй гэхэдэ, алдуу болохогүй. Образой досоохи хүгжэлтые үнэнишэмэ шадамараар харуулаагүйнь халагламаар.

Эрид эрилтэтэйгээр бүхы артистнарай наадые шүүмжэлбэл, Алексейн роль гүйсэдхэһэн С. Пыхтуновой наадан тушаа хэдэн үгэ хэлэхэ ёһотойбди. Алексей зүжэгэй гол герой бэшэ юм. Тиимэһээ тэрэнэй хэлэһэн үгэнүүдшье үсөөн, хабаадалсаһан үйлэнүүдшье гол асуу-

далнуудые шиидхэхэ даабаригүй. Гэбэшье Алексей Смородин бэлигтэй, һонор бодолтой, гүнзэгы сэдьхэлтэй залуу хүн. «Манай омогорхохо хүбүүн», гэжэ гэрээн тухай зүжэгтэ хэлэгдэнэ. Һанамжатайгаар энэ образые наадаа хадань театрай түйлалта болохо һэн. Теэд энэ образой гүнзэгы удха ёһоор тайлбарилагдаагүй.

«Һургуулиин байшан хүнэй сэдьхэлдэ һаруул мэдэрэл түрүүлхэ ёһотой, харин багшанар эдиршүүлдэ гэгээрэл нэбтэрүүлхэ үялгатай», — гэжэ һургуулиин түрүүшын директор хэлэдэг һэн. Тэрэнэй үгэнүүдые зүжэг шэмэглэһэн уран зурааша Н. Быстров, артистнаршье ходо хараадаа абаха байгаа бшуу. Харин сценэ дээрэ һургуули хайша хэрэгээр зураглан харуулагдаа. Нимэ дутагдалнууд зүжэгые шэмэглэнэгүй. Зүгөөр, минии һанамжаһаа арсахашье хүнүүд байжа магад.

Шэнжэлэлэй эхиндэ зүжэгые бүхыдэнь магтаа һэмди. Үнэхөөрөөшье, зүжэг юугээрээ һайшаагданаб гэхэдэ, сценэ дээрэ артистнар юрэ нааданагүй, харин харагшадые зүжэгэй үйлэдэ хабаадуулһан мэтээр хамта бодолгодо абтахые урина. Илангаяа Мария Максимовнагай роль гүйсэдхэһэн артистка Л. Богдашина сэдьхэл хүдэлгэмөөр наадана. Нарин нахигар бэетэй залуу эхэнэр харахада үхибүүдһээшье илгарнагүй. Теэд, ухаан бодолоороо, сэдьхэл зүрхөөрөө хабаадагша нюурнуудһаа шалгаран гарана.

Ольга Денисовнагай ролине артистка О. Хлебникова үнэн байдалда дүтөөр харуулха зуураа, харагшадай дурламаар энэрхы сэдьхэлтэй наһажаал багшые наадажа шадаа.

Үсөөн үгэтэй хоёр бишыхан рольнуудые М. Чернова, Н. Панкова гэгшэд бэлигтэй гээр гүйсэдхэжэ, олоной һанаанда хадуугдаа. Басагантаяа үгээ ойлголсожо ядаһан Баюшкина һанаагаа зобонги. Энэ эхэнэрэй роль наадахадаа, М. Чернова ажабайдалай орёо асуудалнуудые юугэнхылэнгүйгөөр, «дабһа тайгаарнь» бүйлүүлнэ. Хүбүүнэйнгээ хуби заяан тухай бодолгото болоһон Смородинагай роль гүйсэдхэһэн Н. Панкова тэнигтэн сэдьхэлтэй, даруухан эхэнэрые харуулжа шадана.

Һурагшадай рольнуудые гүйсэдхэһэн Н. Зацарина, А. Родин хоёрой амжалтые тэмдэглэхэ ёһотойбди.

Залуу үетэндэ зорюулагдаһан энэ зүжэг олондо һайшаагдаха бэзэ.

В. МУРУЕВА.

В. И. Далиин 175 жэлэй ойдо

АРАДАЙ ХЭЛЭНЭЙ АЛТАН ЖАСА

В. И. Далиин «Агуу ород хэлэнэй тайлбарилгын словарии» дүрбэн боти мүнөөшье соёл гэгээрэлэй тон үнэтэй дурасхаалта зүйлнүүд юм. Тэдэ хадаа литератор, түүхэшэн, этнограф болон түрэл хэлэндээ дуратай юрыншье хүнүүдтэ юумэ мэдэжэ абалгын гүнзэгы худаг юм.

Тэдэниие учебник, түүхэ шэнгеэр, үгышье һаа, арадай сэсэниие түүбэрилэн суглуулһан һонин гэгшын ном шэнгеэр уншахаш, арадай ажаһуудалай хүлеэгдээгүй һонин талые мэдэжэ абахаш, арадай хэлэнэй гайхалтай зүб далай соо шунгахаш. Далиин словарь соо хоёр зуун мянган үгэ, тоо томшогүй олон оньһон хошоо үгэнүүд, тайлбаринууд, хэшээнүүд болон түүхэнүүд багтанхай. Владимир Иванович Даль хадаа наһанайнгаа табин гурбан жэлые дүрбэн боти словарьтаа зорюулаа.

Далайн Петербургэка корпус ба үһан сэрэгтэ табан жэл соо хэһэн албан, байжа дажа байһан армида эмнэлэй ажал ябуулга. Оренбургда чиновник байһан үе, нишэ тиишэ ходо ябуулташа, географой, зоологой, түүхэшын үүргэ бэелүүлһэн үргэн ехэ ажал ябуулга гээд тоолоё. Наукануудай российска академи этнографическа болон түүхын шанартай ажалайнь түлөө тэрэниие өөрын гоё гэшүүн корреспондент болгон һунгаһан байгаа. Владимир Ивановичай ажабайдалда хадаа тэрэндэ ехээр аяншалха, олые хараха, эгээл шухаланиь гэхэдэ, олон юумэ дуулаха арга олгодог байгаа. Харин шагнаһан дуулаһан юумэнэйнь дэбтэрнүүд соонь бэшэгдэдэг байһан юм.

Арбан долоотойдоо өөрыень гайхуулһан түрүүшын үгые тэрэ бэшэжэ абаа һэн ха. Тэрэ гэһээр бэшэлгынь дэбтэртэ үдэр бүри шэнэ үгэнүүд нэмэгдэдэг болоо.

Тэрэ ажалайнь удха шанарые сэгнэхэ, угаа ехэ зорилгые ойлгохо талаар Александр Сергеевич Пушкин Дальда эгээл ехээр туһалаа. Хасаг Луганскиин нэрын (литературна нимэ шоуса нэрые Даль өөртөө абаһан юм) анха түрүүн хэблэлдэ үзэгдэхэдэ, тэдэ хоёр танилсаһан юм. «Ородой онтохонууд» гэһэн ном гараа бшуу. Тэрэ номоо эхилэн бэшэ̇эн литератор Пушкинда асараһан байгаа. Ород хэлэнэй шэмэнүүһэтэ үгүүлбэринүүдые уншахадаа, эгнэтэрээ энеэн, Пушкин мүнөө хрестоматида ороһон үгэнүүдые хэлэһэн юм: **«Манай оньһон сэсэн үгэ бүхэн ямар гоё гэшэб, ямар удхатай гэшэб. Алтан лэ гэшэ даа!...»** Словарь зохёохыень Владимир Ивановичта зүбшэл үгэһэн юм.

Даль хадаа научна талаар тон лэ үнэн зүрхэнһөө энэ хэрэгтэ оролдоо. Хүнгэн бэшэ байгаа, зүгөөр Даль иигэжэ хэлэхэ дуратай һэн: **«Үрөөһэн зэмэрээ дүнгэхэдэ, хүдэлмэри хүндэ, хоюулаарнь тулгалбалшни, хүнгэн боложо үгэхэ».**

Ямар баялиг суглуулжа байһанаа тэрэ мэдэдэг, онд годог байгаа, тиимэһээ гэрһээ гаража, нэгэ тээшээ ошоходоо ходо иигэжэ һануулдаг һэн: **түймэрэй болоо һаа, хамаг юумэ хүү орхёод, үгэнүүдые бэшэжэ абаһан дэбтэрнүүдые абарха.**

В. И. Даль Жуковскиин, Белинскиин, Шевченкын үедэ ажаһуугаа, ерээдүйн адмирал Нахимовтай, декабрист Завалишинтай далайн корпусто хамта һураа. Пироговтой хамта медицинээр лекци шагнаһан, тэрээнтэй наһан соогоо хани барисаанай холбоотой байгаа. Энэ мэдээжэ нэрэнүүдтэ халхалагдангүй, өөрынгөө харгыгаар ябажа, гайхалтай пайхан сэнгүй ажалайнгаа үрые орхёо. Словариин хэблэгдэн гараһан ушар хадаа ороной соёл болбосоролдо горитой ехэ үйлэ хэрэг боложо үгөө юм.

Совет үедэ словарь олон удаа хэблэгдээ. Владимир Иванович Даль тухай дурасхаал мүнөөшье наринаар сахигдана Ехэ Грузинска гудамжада оршодог гэртэ словарь дээрээ хүдэлжэ дүүргэһэн юм. Тэрэ гэрынь мүнөө һэргээгдэн шэнэлэгдэжэ байна. Тэрээн соо музей нээгдэжэ, үри саданарайнь хадагалжа ябаһан олон ном, зөөринь бүлынь дурасхаалта зүйлнүүд тэндэ табигдаха.

Т. ГРОМОВА,
ТАСС-ай корр.

Совет ороной мэдээжэ поэт Геворг Эмин мүнөө сагай байдалда гол анхаралаа илангаяа хандуулдаг гээшэ. Тэрэнэй бэшэһэн номуудые уншагшад халуунаар угтажа абадаг, үргэнөөр зүбшэн хэлсэдэг юм. Поэт «Зуун жэл, газар, инаг дуран» гэжэ номоойгоо түлөө СССР-эй Гүрэнэй 1976 оной шангай лауреат болоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Геворг Эмин.

ТАСС-ай фотохронико.

МОСКВА Мэдээжэ совет композитор, РСФСР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша Евгений Эдуардович Жарковский дала наһатай боллобо.

Композиторой зохёохы ажал элдэбын маяг шэнжэтэй юм Тэрэ оперэ, фортепьянын оркестртэй наадаха концерт, кантата, опереттэ, гурбан зуу гаран дуунуудые, зүжэг болон кинофильмнүүдтэ бэшэһэн байха юм.

Һаяшаг тэрэ поэт В Лазаревай шүлэгүүдтэ уянгата дуунуудые, поэт С. Богомазовай шүлэгтэ кантата найруулһан байна.

Мүнөө композитор Агуу Октябриин революциин жаран жэлэй ойдо зорюулагдаһан дуунуудые бэшэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Е. Э. Жарковский.

ТАСС-ай фотохронико.

...ТИВАЛЬ ҮРГЭЛЖЭЛҺӨӨР

...һайханай Бүхэсоюз...этэ фестиваль 1975 ...онуудта болохоор ...даа бэлэн. 1-дэхи ...ралганууд үнгэргэг... республикымнай 70 ...ран дуушад, хатар...даажа, уран бэли...лаа һэн.

...а оной апрель һара... фестивалиин хоёрдо... буряад оронойгмнай хото Улаан-Үдэдэ ... Энэ фестиваль ...удтаа орходоо үр...сэтэйгээрээ онсо ...н байха юм. Же...стивалиин хоёрдо... хатарай 70 гаран ..., дуунай 60 гаран ..., мүн баһа тэрэ ...кестрнүүд хабаадал...лна.

... коллективүүдые ...эхэдэ, РСФСР-эй ...льтурын габьяата ...лэгшэ Т. Полозо...лбэрилдэг «Тэрэн...эмбль. «Байгалай ...» гэһэн дуу, хата... ансамбль, дуу, арадай «Сэлэнгэ» ...мбль, эвенк арадай ...ай «Осикта» гэһэн ... авиазаводой соё...ой хатарай кол... һайн бэлэдхэлтэй ...харуулаа һэн.

...удай конкурсдо ... соёлой ордонгой ... арадай хоор, Хэ...магай «Ургы» гэ...й хоорнууд элитэ ... республиканска ...н лауреадууд бо...

... дуу гүйсэдхэдэг ... уран бэлиг, шада...имэ һайн гэхээр ... Оройдоол нэгэ ... инструментнүүдэй ...абаадаа.

...йханай бүхэсоюз...алиин 3-дахи тур ...эй январьда Эрхүү ...эргэгдэхөөр хара... Мүнөө үедэ респуб... уран бэлигтэн тус ... түлэг дундаа бэл...нхай. Зональна ха... республикынгаа нэрэ ...мгаалхаяа ошохо ...коллективүүд октяб...аа ноябриин 15 бо...угларжа, репетици

хэһэн, шэнэ хатарнуудта һураһан байха юм. Энэ семинарай хүдэлмэрине М. С. Арсеньев, В. В. Абгалдаева, С. Б. Доржиев, А. А. Аюржанаев гэгшэд хүтэлбэрилөө.

Мүн баһа буряад арадай инструментнүүдэй оркестрэй, эстрадна оркестрэй, дуушадай, хоорой коллективүүдэй репетицинүүд үнгэргэгдэхэ. Эдэ коллективүүдые зональна харалгада бэлдэхыэ тула Буряад оронойгмнай мэдээжэ композиторнууд, дуушад, хормейстернүүд хабаадаха юм. Эдэмнай хэд бэ гэбэл, Ч. Е. Павлов, Н. Б. Дамиранов, Ж. Д. Дандаров, Б. О. Цырендашиев, Я. А. Бодягин ба бусад болоно.

Ямар коллективүүд зональна харалгада ошохоор хараалагданаб гэбэл, ЛВРЗ-гэй соёлой ордонгой эрэшүүлэй арадай хоор (хүтэлбэрилэгшэнь РСФСР-эй соёл культурын габьяата хүдэлмэрилэгшэ, Буряадай АССР-эй габьяата артист В. И. Хижняков), Улаан-Үдэ станциин локомотивна депогой эрэшүүлэй академическа хоор (хүтэлбэрилэгшэнь Буряадай АССР-эй культурын габьяата хүдэлмэрилэгшэ А. В. Ваулин), Хэжэнгын аймагай «Ургы» гэһэн арадай хоор, шэмээшэгүүдэй хоор, Баунтын аймагай эвенк арадай дуу болон хатарай «Осикта» ансамбль, Яруунын аймагай соёлой байшангай «Яруна» ансамбль, Зэдын аймагай Алцак тосхоной хүдөөгэй соёлой байшангай фольклорно ансамбль, Буряадай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай «Байгалай долгинууд» гэһэн дуу, хатарай арадай ансамбль ба бусад болоно.

Дээрэ нэрлэгдэгшэ коллективүүдэй эхэнхинь Москва, Эрхүү хотонуудта үнгэргэгдэһэн уран һайханай Бүхэсоюзна фестивальнуудта хабаадалсаһан байха юм.

Буряад оронойгмнай уран бэлигтэн республикынгаа нэрэ хүндые зональна харалгада нэрэтэй түрэтэйгөөр хамгаалха бэзэ гэжэ ехэтэ найдагдана.

Д. БАЛЬЖИНИМАЕВ

«Байкал» гэжэ оёдолой нэгэдэлэй «Новинка» ательедэ бүтээгдэһэн хубсаһа хунарай шанарынь хотын хүн зондо һайшаагдадаг. Тиимэһээ бэедээ тааруу плати, костюм оёулха дуратай хүнүүд эндэ олоор ерэжэ байдаг юм. «Новинка» ательедэ уран гартай оёдолшод олон. Коммунис ажалай ударник, 5-дахи разрядай оёдолшон Олимпиада Януариевна Балтахинова эндэ 12-дохи жэлээ таһалгаряагүй ажаллажа байна. Нүхэр Балтахинова түсэбтэ арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабарине бүри август һарада амжалтатайгаар дүүргээд, мүнөө 1977 оной тоосоогоор ажаллажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: дүй дүршэлтэй үнинэй оёдолшон О. Я. Балтахиновае харанат.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

СОВЕТ ОРОН ШЭНЭ ҺОНИН

ТРАКТОРНУУДТА «ТҮРГЭН ТУҺАЛАМЖА» ҮЗҮҮЛЭГДЭНЭ

МОСКВА (ТАСС-ай корр. А. Остальский). Машинотракторна паркые заһабарилха, ашаглаха гүрэнэй институдта зохёогдоһон УАЗ-452 гэжэ автомобилиин армаг дээрэ заһабарилгын шэнэ комплект тодхогдон табигдаба. Эндэ урданайхиһаа олон приборнууд таарулан табигдаһан байна. Тэрэ 300 гаран килограммаар урданайхиһаа хүнгэн юм. Гэхэ зуура, нилээд үнэгүй.

Удаан саг соо задалжа байнгүй, тракторнуудай агрегадуудай, узелнуудай ямар байһые, хэр эләһые элирүүлхэ аргатай. Жэшээнь, Украинын механизаторнууд нимэ аппаратура хэрэглэн, ашатуһа ехэтэйн байһыень ойлгоһон байха юм. Эндэхи ажахынуудай 80 гаран хубидань нимэ аппаратура табигдаһан байна. Иигэжэ шалгахада, оньһон техникын һаатан зогсолго хороогдодог, мүнгэ зөөри арьбалагдадаг. Тоолон гаргаһанай ёһоор трактор бүхэндэ жэлдээ 100 түхэриг алмагдадаг.

Жинрэн хайрсаг соо багтаха аргатай КИ-13901 түхэлэй аблад ябадаг комплект механизаторнуудай дунда үргэнөөр алдаршанхай. Тэрэниие хэрэглэхэдээ, оньһон техникын һаатан зогсолгые 1.5 дахин багадхаха аргатай болообди. Механизатор бүхэн хоёр долоон хоногой турша һурахадаа, энэниие ойлгожо абадаг байха юм.

Мөөртэ тракторнуудые шалган туршалгын КИ-8927 түхэлэй стенд, машинануудай эбдэрэлгые элирүүлхэһээ гадна, техническэ талаарнь хангадаг нүүдэл элдэб түхеэрэлгэнүүд хүдөө ажахыда үргэнөөр хэрэглэгдэнэ.

Трактор машинануудай эбдэрэлгые дары түргэн элирүүлгэ машинно тракторна паркые оньһон техникээр хангаха арга олгоно. Эдэ бүгэдын ашаар жэлдээ хэдэн зуугаад миллион түхэриг алмагдана бшуу.

ҺУУРИИЕНЬ ТАБИБА

КОСТРОМА. (ТАСС-ай корр. В. Пашин). Эндэхи ГРЭС-эй хоёрдохи ээлжээ барижа байһан барилгашад 1 миллион 200 мянган киловат хүсэтэй турбогенератор тодхон табиха бетон һууриень хэжэ дүүргэбэ.

6,5 мянган кубометр бетон 260 час соо цуулгагдаа! Уралаар хүдэлдэг электростанцинуудые баригшад ажалай нимэ үндэр бүтээсэ түрүүшынхеэ түйлаба. Үбэлэй хүшэр бэрхэшээлтэн үе сагта энэ хүдэлмэреэ түсэбөөр хараалагдаһанда орходоо 5 сүүдхээр урид ашаглалгада тушаагаа. Бетоншигүүдай, транспортнигуудай, һуулгагшадай, механигуудай амжалтата ажалай ашаар нимэ ехэ урэ дүн түйлагдаһан байна.

ГОРНЯГУУДАЙ АЖАЛАЙ АМЖАЛТА

ВОРКУТА (Коми АССР). (ТАСС-ай корр. Э. Васильев). «Воркутауголь» гэжэ нэгэдэлэй шахтернууд жэлэй эхинһээ хойшо түсэбһөө гадуур 4 мянган тонно кокслогдодог шулуу нүүрһэ малтан гаргаа. Жэлэй социалис уялгануудай гол зүйл дүүргэгдэһэн байна. Заполяриин горнягуудай социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ ябаһан «Северная» уурхайн коллектив энэ амжалтада эгээл ехэ хубитаяа оруулһан байна. Эдэнэр гүрэнэй шанарай тэмдэгтэй 170 гаран мянган тонно нүүрһэнэн холисо үйлэдбэрилөө.

Мэргэжэлтэдэй дүй дүршэлые саг үргэлжэ дээшэлүүлһэнэй ашаар «Северная» уурхайн хүдэлмэришэд эгээл эрхим үрэ дүн түйлаһан байна. Энэ дүй дүршэлынь нэгэдэлдэ үргэнөөр дэлгэрүүлэгдээ. Горнягууд социалис уялгануудаа нарибшалан хаража үзөөд, дээшэлүүлһэн байха юм Жэлэй дүүрэтэр эдэнэр 100 мянга гаран кокслогдодог шулуун нүүрһэ малтан гаргахые шиидэбэ.

ҮЕ САГЫЕ АХИЙГШАД

МОСКВА. (ТАСС-ай корр. В. Козлов). «Жэлэй эхинһээ хойшо 100 мянган метр бүд нэхэһэнэйтнай дашарамдуулан, халуунаар амаршалнабди» гэһэн «Сахитгаан» хуудаһан «Трехгорная мануфактура» комбинадай нэхэлгын цехтэ гаргагдаба. Энэнь түсэбтэ табан жэлэйнгээ даабарине болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысөө үүсхэгшэдэй нэгэн коммунист Н. Е. Павловада зорюулагдана.

Н. Е. Павлова дүй дүршэл ехэтэй нэхэгшэ юм. Баян дүй дүршэлөө, бүхы оролдолго хэшээлээ түрэл предприятидаа элсүүлэн хабаадуулдаг. Мэргэжэлээ наринаар шудалһан бэрхэ хүдэлмэрилэгшэ түсэбтэ арбадахи табан жэлдэ 12 станок хангахые шиидэнхэй. Энэнь нормоһоо нилээд үлүү ехэ Үйлэдбэриин шэнэ арга нээсэнүүдые саг үргэлжэ бэдэрэн ажаллахадаа, Н. Е. Павлова жэлэйнгээ даабарине дүүргэһэн тухайдаа предприятиин нэхэгшэд сооһоо түрүүлэн дүүргэбэ. Мүнөө түрүү хүдэлмэрилэгшэ 1977 оной тэн үеын тоосоогоор ажаллана. Тэрэ бүхы продукцияа эрхим шанартайгаар гаргадаг юм.

Бүд нэхэгшэ залуу олон хүнүүдые мэргэжэлдээ һурганхай. Хэдэн һурагшадынь багшынгаа жэшээгээр ажаллажа, жэлэйнгээ түсэбүүдые дүүргээ.

УРАШУУЛАЙ ЖЭШЭЭ

ВЕЛИКИЕ ЛУКИ. (Псковско область). (ТАСС-ай корр. М. Амаев). Трикотажна фабрикын нэхэгшэд Г. Кубанова болон Н. Барковагай жэлэй эхинһээ хойшо түсэбһөө гадуур нэхэһэн бүдөөр эрэшүүлэй 100 мянган самса оёходо хүрэхэ байна. 1977 оной тоосоогоор эдэнэр ажаллажа захалба.

Г. Кубанова, Н Баркова гэгшэд түсэбтэ арбадахи табан жэлдэ хоёр табан жэлэй даабари дүүргэхэ уялга абаа. Эдэнэн туд бүхэниинь хоёрой орондо нэхэлгын дүрбэн машина дээрэ хүдэлдэг юм. Инженернүүдэй туһаламжаар ажал хүдэлмэреэ жэгдэ һайнаар эмхидхэһэн байна.

Предприятиин олонхи хүдэлмэрилэгшэд үүсхэлшэдэй жэшээе даганхай. Фабрикын 400 гаран хүдэлмэришэд түсэбтэ табан жэлэй хоёрдохи жэлэй тоосоогоор ажаллана.

ТОДО НАРИН СТАНОГУУД

ОДЕССЭ. (ТАСС-ай корр Ю. Михалюк). Токарна, мүлилгын, үрэмдэлгын хүдэлмэри бэелүүлдэг гурбан станогые токарно-шүрэб гаргалгын нэгэ агрегат һэлгэхэ байна. Станок бүтээлгын заводто эдэниие олооринь гаргажа захалба. Түрүүшын станогууд Москвагай, Рязаниин прибор бүтээлгын заводуудта болзорһоо урид эльгээгдээ.

Тус станок үнгэтэ металл ба буладаар хэгдэһэн зүйлнүүдые 0,2 микрон хүрэтэр тодо наринаар бүтээхэ аргатай. Шэнэ агрегат, урда тээхи станогуудта орходоо, бүтээсэ ехэтэй юм.

Байгша оной дүүрэтэр предприятида токарно-шүрэб гаргалгын нимэ түхэлэй гурбан станок бүтээхэ. Одессын тамгатай агрегадууд прибор бүтээлгын, радиотехническэ ба электронно промышленностьда үргэнөөр хэрэглэгдэхэ байна.

ЭРДЭМ ШЭНЖЭЛЭЛГЫН ШЭНЭ ИНСТИТУТ

ОРЕНБУРГ. (ТАСС). Байгаалиин нөөсэ баялигуудые хамгаалха, гамтайгаар хэрэглэхэ эрдэм-шэнжэлэлгын шэнэ институт эндэ эмхидхэгдэн байгуулагдаа. Оренбургын, Казахстанай хүршэ районуудай газарые шанаржуулан һайжаруулха, гол мүрэнүүдэн һабые ондоо тээшэнь шэглүүлхэ гэхэ мэтэ гол шухала асуудалнуудые мэргэжэлтэд шэнжэлжэ байна.

...АЖАЛШАДАЙ бэшэгүүдһээ

...АНАҺАА ...БАЛТАЙБ?

Би Шэтын областиин Дулдаргын районой Шандали нютагай Свердловэй нэрэмжэтэ колхоздо 16-дахи жэлээ хонишоноор ажаллана̇б. Эрдэм номдо ехээр һураагүйшье һаа, сүлөө сагтаа түрэл хэлэн дээрээ гарадаг газетэ, журнал, ном уншаха дуратай хүнби. Найман үхибүүтэйбди. Бултадаа дунда һургуулида һураа, багануудынь мүнөөшье һурана. Үхибүүднай буряад зохёолшодой ном уншаха ехэ дуратай юм.

Нэгэ жэшээ дурдая. Табадахи класста һурадаг Буян хүбүүмнай «Байгал» журналые түрүүшын хуудаһанһаа һүүлэй хуудаһан хүрэтэр таһалгаряагүй уншана. Субботын үдэр һургуулиһаа ерэхэдээ «Толитой» «Буряад үнэн» ерээ гү гээд асуудаг заншалтай болошоо. Бидэ жэл бүри 60—70 түхэригтэ газетэ, журнал захидаг байнабди. Теэд заримдаа «Буряад үнэн» газетэ, «Байгал» журнал таһалдажа ерэдэг. Энэнь муу байна.

Буряад хэлэн дээрэ гарадаг ном тухай хэдэн үгэ хэлэхэ хүсэлэнтэйб. Буряадай автономито республикада, манай округтошье уран зохёолшод олон болоо. Жэл бүри хэдэн арбаад ном хэблэгдэн гарана. Энээн тухай «Буряад үнэндэ» бэшэгдэнэ, радиогоор дамжуулагдана. Теэд хэблэлһээ гараһан шэнэ номуудые хаанаһаа абалтайб? Манай нютагай магазинуудта, хүршэ нютагуудташье буряад хэлэн дээрэ гараһан номуудые олохонь бэрхэтэй байдаг. Буряад ном уншаха дуратайшуул Агада олон лэ байха. Теэд...

Энээн тушаа «Буряад үнэндэ» бэшээд, манай һонирхоһон асуудалые шиидхэлгэдэ Буряадай АССР-эй Уран зохёолшодой холбооной, номой хэблэлэй, Бур коопсоюзай хүтэлбэрилэгшэд анхарха бэзэ гэжэ ехэтэ найданаб.

М. ЦЫРЕНДАШИЕВА.
Агын округ.

Газетэ ба уншагшад

ХОЛБОО БАРИСААН ХОДОДОО ТУҺАТАЙ

Уншагшад... Танай һанамжа, дурадхал, зүбшэлнүүдгүйгөөр ямаршье газетын редакциин һайнаар хүдэлжэ шадахагүй байһаниинь бүгэдэндэ эли. Уншагшадтаяа ходо нягта холбоо барисаатай байхын тула газетын редакцинууд тэдэнэртээ зорюулһан анкетэ жэл бүри гаргадаг байна.

Анкетын хэдэхэн асуудал... Тэдээндэ үгтэһэн харюунууд, бодомжонууд, дурадхалнууд, зүбшэлнүүд редакцида ерэдэг.

Манай редакци 1973, 1974, 1975 онуудта анкетэнүүдые гаргажа, уншагшадтаа хэдэн асуудалтайгаар хандаһан юм. Тэдэ анкетэнүүдэй асуудалнуудта харюунуудтай бэшэгүүд олоор ерэжэ, бидэнэр уншагшадайнгаа һанамжа, дурадхал, зүбшэлнүүдые һайса мэдэжэ абаад, тэдэниие бодото дээрэнь бэелүүлхые оролдоо һэмди, оролдоношьебди.

Янза бүриин анкетэнүүд. Олон янзын мэргэжэлтэй, наһатай, залуушье, бүри гүлмэр, эдиршье хүнүүд бидэндэ бэшэнэ. Жэшээлхэдэ, Яруунын аймагай Үльдэргэ нютагта ажаһуудаг Социалис Ажалай Герой, багша, уран зохёолшо **Цокто Номтоев** һонирхолтой дурадхалнуудые эльгээгээ һэн. Мүн Монголой Арадай Республикын Архангайн аймагһаа **Г. Алагаа** анкетын асуудалнуудта харюунуудые эльгээхэдээ, адууһа малай тэжээлые зоотехническэ аргаар бэлэдхэхэ тухай зүбшэлнүүдые ходо толилжо байхыемнай гуйгаа бэлэй. Зэдын аймагай **Ж. Балдаруева**, Хориин аймагай **В.Чимитдоржиева**, Захааминай аймагай **Ж. Цыренжапова**, Шэтын областиин Агын национальна округһоо багша **Б. Намсараин** болон бусад эрдэм ба техникын һонин, уласхоорондын байдал, нютаг ороной, уһа голнуудай нэрэнүүд тухай, уран зохёол, үльгэр онтохон, шэнэ дуун, хэблэлһээ һая гараһан **номууд** тухай уншаха дуратай байһанаа мэдүүлээ һэн.

Хүндэтэ уншагшад! 1977 оной газетэ, журналнуудай захил манай республикын аймагуудта түлэг дундаа ябажа байна. Газетэ үшөө захяадүй хүнүүдэй яараха, шамдахаар саг болоо.

Манай «Буряад үнэн» газетын редакци 1977 оной хүдэлмэриин түсэбэй гол асуудалнуудые хараалжа эхилэнхэй. Тиимэһээ олон мянган уншагшадаймнай дурадхал, һанамжанууд тон шухала, газетэеэ улам һонин, удха түгэлдэр, уншасатай болгохо хэрэгтэмнай туһа хүргэхэ байна бшуу.

Хүндэтэ нүхэд! КПСС-эй XXV сьездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө, арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө республикымнай ажалшад тэмсэжэ байна.

1977 ондо бүхы дэлхэйн ажалшад Агууехэ Октябриин социалис революциин 60 жэлэй ойе тэмдэглэхэнь. Тиимэһээ энэ түүхэтэ һайндэрэй урда тэз бүхы совет арадай, тэрэ тоодо Буряад ороной ажалшадай эршэ хүсэтэйгөөр ажаллаха, баярта ойе нэрэтэй солотойгоор угтаха гэһэн дэбжэлтын ехэ оршон байдалда хүн бүхэнэй хубита, уялга айхабтар ехэ удха шанартай байна бшуу.

1977 ондо манай хэхэ хүдэлмэриин түсэбтэ өөһэдынгөө һанамжа, дурадхалнуудые олоор оруулха байха гээд таанад, уншагшадтаа найданабди. Тэдэтнай газетэ болон уншагшадай хоорондохи холбоо барисаанай улам бэхижэхэдэ ехэ туһатай байха.

Мүнөө танай анхаралда хэдэн асуудал табижа, тэдэндэ харюусахыетнай гуйнабди. Харюутай анкетаа конвертдэ хээд, редакциин адресаар эльгээгыт.

1. Та 1977 ондо «Буряад үнэн» газетэ захяа гүт?

2. Байгша ондо «Буряад үнэндэ» толилогдоһон ямар материалнуудые һонирхон уншаабта? Ямар темээр, асуудалаар, юун, хэн тухай материалнуудые «Буряад үнэн» дээрэ уншаха хүсэлэнтэй байнат? Газетын шэмэглэл, фото зураг тухай танай һанамжа ямар бэ? Юу дурадханат?

3. Тусхай хуудаһанууд («Хонхо», «Толи», «Урэн бэлиг — арадай баялиг», «Эрдэм бэлиг — эрхим баян», «Саяанһаа Витим хүрэтэр», «Эрдэм, техникын эди шэди» гэхэ мэтэ) тухай һанамжа, дурадхалнуудаа бэшыт.

4. Газетымнай нэгэдэхи нюурта «Табан жэлэй түрүүшүүл» гэһэн фото-зурагууд гарадаг. Танай коллективэй түрүү ажалшадай хэнэйнь фото-зураг дурадхаха байнат?

5. Байгша ондо газетэдэмнай «Минии табан жэл — минии арга боломжонууд» гэһэн гаршаг бии болгогдожо, янза бүриин мэргэжэлтэд хубиингаа түсэб дүүргэхэ арга боломжонууд, дүй дүршэл, уялга, зорилгонууд тухайгаа хөөрэнэ. Үшөө ямар мэргэжэлтэй хүнүүдэй хөөрөөн һонирхолтой байхаб? Яахадаа?

6. КПСС-эй XXV съездын делегат Г. Е. Бадмаев манай газетэдэ «Коммунист: тэрэнэй уялга» гэһэн хөөрэлдөө эхилээ һэн. Энэ хөөрэлдөөндэ хабаадалсаа һаатнай, һайн байгаа, али ямар бэ?

7. «Манай үеын хүн» гэһэн гаршаг газетымнай хуудаһанда бии болоо. Хамта ажалладаг ямар хүнүүд тухайгаа эндэ бэшэхые дурадхаха байнат?

8 Мэргэжэл, эрдэм һургуули, наһан, ажал, нютаг, обог тухайгаа бэшэхыетнай гуйнабди.

Иимэ адресаар харюунуудые эльгээгыт: **670000, г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35, редакция газеты «Буряад үнэн».**

ХҮБҮҮДНАЙ ЮУНДЭ УРАГШАГҮЙДЭБЭБ?

Эдиршүүлэй дунда баскетболоор Алас-Дурна зүгэй зонын мүрысөөн Улаан-Үдэдэ «Труд» бүлгэмэй Спортын байшан соо боложо дүүрэбэ.

Агуухэ Октябриин социалис революциин 60 жэлэй ойдо зорюулагдаһан бүхэроссин залуушуулай спортын V нааданууд «Олимпиецүүд бидэнэй дунда» гэһэн уряа доро боложо байна. Энээнэй тоосоогоор үнгэргэгдэһэн зонын нааданда долоон областиин, хизаарай, автономито республикын суглуулагдамал команданууд хабаадаба.

Мүрысөөнэй һүүлшын хоёр үдэр манай республикын эдир баскетболистнууд Примориин хизаарай, Амарай областиин спортсменүүдтэй талмай дээрээ гаража наадахадаа, тус тустань 76:41, 88:71 тоотойгоор шүүгдэшоо.

Табан уулзалгын һүүлээр 5—5 очкотой болоод ябаһан Хабаровска ба Примориин хизаарнуудай түлөөлэгшэд һүүлшын үдэр наадахадаа, сугларагшадые ехэтэ һонирхуулба. Ушарынь юуб гэхэдэ, эдэнэй илаһан лэ команда зонын чемпион болохо байгаа бшуу. Хоёр командын эгээл эрхим бэрхэ табатабан спортсмен түрүүлэн талмай дээрэ гаража наадаа. Наадаанай эхилэмсээр нүгөөдүүлһээ бэеэр үндэр, һүрэхэдөө бэрхэ, шуудан солбон Примориин хүбүүд урагшаа гараба — 23:15. Уулзалгын тэн үеэр Хабаровска хизаарай эдиршүүл һайнаар хамгаалалта хэн, бушуу гүргөөр добтолжо, хүсэхынгөө тэндэ хэдэн алдуу гаргаад, урмаа хухаржа, илалта туилаха эгээл найдалаа алдаһан байха юм. Тингэжэ Примориин хизаарай спортсменүүд (тренерынь О. П. Камынин) 108:55 тоотойгоор илажа, Алас-Дурна зүгэй чемпионууд болобо — 6 очкотой. Энэнь эндэ баскетбол наадаанай баян үг заншалтай, гүнзэгы ехэ үндэһэ һууритай, олоной зүгһөө, нэн түрүүн спортын хүтэлбэрилэгшэдэй, тренернүүдэй зүгһөө анхарагдадаг байһыень элирхэйлэн гэршэлнэ. Ушар иимэһээ Примориин баскетболистнуудай суглуулагдамал командын СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөнэй дээдэ лигидэ энэ жэлһээ наададаг болоһониинь элитэ. Алас-Дурна зонын команданууд сооһоо тэрэ дээдэ лигидэ наадаха нэрэ хүндэдэ түрүүлэн хүртэһэн байха юм.

Хабаровска хизаарай (тренерынь В. Р. Портнов), Амарай областиин түлөөлэгшэд тус тустаа 5 болон 4 очко абажа, хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые эзэлбэ.

Буряадай АССР-эй эдир баскетболистнууд хоёр нааданда илаад, дүрбэн уулзалгадаа шүүгдэжэ, аяар табадахи һуурида түригдэшэһэн байна. Манай республикын хүбүүд ямар шалтагаанһаа иигэжэ урагшагүйдэбэ гээшэб? Эдир, залуу баскетболистнуудые һурган хүмүүжүүлгэдэ ямар анхарал хандуулагданаб? Энэ талаар ямар алдуу гаргагданаб? Иимэ ахир гүлюур байдалһаа гарахын тула юу хэхэ, ямар хэмжээ абаха ёһотойбибди?

Эдэ бүхы асуудалнуудта харюу олохые туршая. Тингэбэлнай, манай республикада баскетбол наадан «газардалгаһаа» гаража, урагшаа дабшахадаа магадгүй гээд һанагданэ.

БАСКЕТБО...

Манай эдир баскетб... нууд яахадаа урагш... дөөо гэхэдэ, нэн түрүүн... публикын хүүгэдэй сп... 4-дэхи һургуулида (ди... торынь В. Ф. Савицкий... ралсал-хүмүүжүүлгын ... дэлмэриин хангалтагүй ... лаар табигдаһанаа ... гаалба. Энэ һургуу... багшанар, тренернүүд ... хотынгоо, хүдөө нютаг... юрэнхы эрдэмэй һург... нуудаар ябажа, үндэр б... һүрэхэдөө бэрхэ, уян н... хан хүбүүд, басагадые ... жэ олоод, һургуулидаа ... жа, һургаха ёһотойл. ... рынь юуб гэхэдэ, зонын ... рысөөндэ хабаадаһан ... данууд сооһоо манай хү... эгээл набтарнууд байг... 180,4 сантиметр.

Тиихэдэ спортын ... бүлгэмүүдтэ, илангаяа ... ревестник», «Трудовые ... зервы» бүлгэмүүдтэ за... шуулай дуратай баск... нааданда анхардаггүй ... ниинь халагламаар. Эдэ ... гэмүүдтэ залуушуулай ... байһан дээрэһээ баскетб... секци эмхидхэжэ, дүй ... шэлтэй, мэргэжэл шадас... тай тренернүүдые таби... иимэ байдалһаа гараха ... тайлди. Физкультура ... спортын республикан... городской комитедүүд ... нэй ажал хүдэлмэрие ... гажа, шухала тулалх... дэмжэлгэ саг соогоо узүү... байха зэргэтэй.

Сергей Медведев, Ан... Молкалев (хоюулаа Пр... риһоо), Александр Фи... нов (Камчатка), Андрей ... лиш (БурАССР) гэгшэд... нын мүрысөөнэй эрхим ... баскетболистнууд гэжэ ... логдон, тусхай шанг... хүртэбэ.

Илаһан команда физ... тура ба спортын России ... дерациин комитедэй ... моор, кубогаар, үнэтэ ... гүүдээр шагнагдаа.

Түрүүшын хоёр ... эзэлһэн Примориин, ... ровска хизаарнуудай ... луулагдамал команда... ерэхэ жэлдэ Таганрогто ... лохо РСФСР-эй түгэс... нааданда хабаадаха эр... хүртэбэ.

Б-М. ЖИГЖИТОВ

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: ...гэсхэлэй наадан: Алас... на зүгэй чемпионууд— ...мориин хизаарай эдир ...кетболистнууд (дундань ...нер О. П. Камынин).

В. ПЛУТТЫН фо...

Барилдаан

СССР-эй КУБОГТА ХҮРТЭБЭ

Дүрэ буляалдалгын барилдаагаар СССР-эй Кубогта хүртэхын түлөө мүрысөөн Баку хотодо боложо дүүрэбэ.

Арба гаран союзна республикын, Москва, Ленинград хотонуудай суглуулагдамал команданууд энэ ехэ нааданда хабаадаһан байгаа.

Нютагаймнай хүбүүн — Буряадай багшанарай институдай багша, уласхоорондын классай спортын мастер Олег Алексеев России Федерациин суглуулагдамал командын бүридэлдэ оруулагдажа, барилдаанай ковер дээрэ мүрысөө. Тиихэдээ гэрэ хэдэн хүниие диилэһэн байна. Грузиин ССР-эй барилдаашан, уласхоорондын классай спортын мастер Р. Марсагишвилитэй тулалдааниинь илангаяа шанга гэмсэлдэ, һонирхолтойгоор үнгэрбэ. Нэгэ үедэ грузин барилдаашанда эдэбхигүйдэлэнэйнь түлөө һануулга хэхээр байгаа. Тингээ һаань, Олег шүүхэ һэн. Гэбэшье арбитрай жэмбүүрээ үлеэхэдэнь, эдэнэр 5:5 очкотой болоһон байба. Зүгөөр түрүүлэн очко абаһан Р. Марсагишвили илаһанда тоологдоо. Эндэ РСФСР-эй спортсменүүд 49:27 тоотойгоор шүүбэ.

Иигэжэ Олег Алексеев командын тоосоогоор СССР-эй Кубогта хүртөө. Энэнь манай спортсменэй, тэрэнэй тренернүүд Г. Б. Баймеев болон В. Н. Ивановой ехэ амжалта мүн.

Б. МИРОМАНОВ.

«СУББОТЫН СПОРТЛОТОГОЙ» ДҮНГҮҮД

«Субботын спортлотогой» ноябриин 20-до үнгэргэгдэһэн 15-дахи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени согсолбо.

1 дэхи тираж: Табан номер таагшад — 5.000 түхэриг (9 карточка), дүрбэн номер тааһан хүнүүд — 141 түхэриг (2.221 карточка), гурбан номер таагшад 5 түхэриг абаха (52.007 карточка).

2-дохи тираж: Табан номер нэгэшье хүн таагаагүй. Дүрбэн номер таагшад — 458 түхэриг (690 карточка), гурбан номер тааһан хүнүүд 9 түхэриг абаха байна (33.579 карточка).

«Субботын спортлототой 15-дахи тиражай шүүбэринүүд ноябриин 30-һаа декабриин 30 болотор түлэгдэхэ.

(ТАСС).

ПРАГА

ДҮЛЭТЭ РЕВОЛЮЦИОНЕРЭЙ ДУРАСХААЛДА

ТАСС

Чехословакиин ба уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша Клемент Готвальдын түрэһөөр 80 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан Прагада болобо.

Чехословакиин Компартиин ветеранууд, ниислэлэй предприятинууд болон барилгануудай үйлэдбэриин түрүүшүүл, эрдэм наукын ба соёл культурын ажал ябуулагшад Национальна театрай зал соо суглараа. КПЧ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, ЧССР-эй Президент Густав Гусак, Чехословакиин Компартиин ба правительствын бусад хүтэлбэрилэгшэд заседанида хабаадаба.

КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, ЧССР-эй правительствын Түрүүлэгшэ Л. Штроугал суглаан дээрэ элидхэл хээ.

Клемент Готвальд Чехословакиин хүдэлмэришэн ангиин, Коммунис партиин үмэнэ айхабтар ехэ габьяатай юм гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ.

НЬЮ-ЙОРК

ООН-ой 146-дахи ГЭШҮҮН

ТАСС

Анголын Арадай Республика Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин шэнэ, 146-дахи гэшүүн болохо байна гэһэн шиидхэбэри ООН-ой Аюулгүйн Соведэй эндэ болоһон заседани дээрэ багалагдан абтаа.

Дэлхэйн 100 гаран ороноор мэдэрэгдэһэн, эб найрамдалда дуратай гүрэн — Анголые ООН-ой гэшүүнээр абалга Урда Африкые империализмын ба расизмын хүсэнүүдһээ сүлөөлэлгэдэ нүлөөлхэ байна.

ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ РАДИО

ХИЛЫН СААНАҺАА

ЕХЭ УДХА ШАНАРТАЙ ХЭРЭГ

БУХАРЕСТ. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хани ёһоной албанай хэрэгээр Румыниин Социалис Республикада ерээд байһан тухай Румыниин хэблэл үргэнөөр бэшэнэ. Хүндэтэ совет айлшаниие халуун дулаанаар угтаба гэжэ түбэй газетэнүүд репортажнууд соогоо тэмдэглэнэ. Л. И. Брежневэй Н. Чаушескутай хэһэн хөөрэлдөөн тухай мэдээсэлые, Гүрэнэй Соведэй ордон соо эмхидхэгдэһэн обед дээрэ совет, румын хүтэлбэрилэгшэдэй хэлэһэн үгэнүүдые газетэнүүд толилно.

Энэ уулзалга хадаа румын-совет харилсаанай түүхэдэ онсо шухала удха шанартай үйлэ хэрэг болоно гэжэ РКП-гэй ЦК-гай орган — «Скынтейя» газетэ бэшэнэ. Энэнь РКП-гэй ба КПСС-эй, румын ба совет арадуудай, хоёр ороной хоорондохи хани барисаанай, харилсаа холбооной үргэдэжэ байһые элирхэйлэн гэршэлнэ.

Оронойманай ажалшад, бүхы арад зон Н. Чаушескугай Л. И. Брежневтэй шэнэ уулзалгые урма баяртайгаар, сэдьхэлээ ханангяар угтаба гэжэ газетэ саашадаа бэшэнэ. Хоёр ороной хоорондохи хүтэлбэрилэгшэдэй хөөрэлдөөнүүд манай партинуудай, оронуудай, арадуудай хоорондохи хани барисаае улам гүнзэгырүүлхэ байна. Гадна, социализм ба коммунизм байгуулгые түргэдхэхэ, дэлхэй дээрэ социализмын хүсэ болон нүлөөе бэхижүүлхэ, эб найрамдалай, эрхэ сүлөөгэй ба социальна дэбжэлтын үзэл сурталнуудай илан мандаха арга олгоно.

ПРАГА. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин албанай хэрэгээр Румынида ерэлгэ социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай хамтын үг зорилгонуудай аша туһада совет-румын хани барисаае саашадань хүгжөөхын тула КПСС-эй, Советскэ Союзай бүхы юумэ хэхээо бэлэн байһые гэршэлбэ гэжэ «Руде право» газетэ бэшэнэ.

Ленинэй партиин хүтэлбэрилэгшэ, эб найрамдал сахин хамгаалдаг эгээл хүсэн түгэс гүрэнэй түлөөлэгшэ Л. И. Брежневэй Румынида ерэлгэ нэн түрүүн уласхоорондын олониитын, дэлхэйн хэблэлэй анхарал татажа байһаар гээд «Смена» тэмдэглэнэ.

БЕРЛИН. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин хани ёһоной албанай хэрэгээр ошоһон ушар СССР-эй ба Румыниин хоорондохи хани барисаанай һүлдэ тэмдэг доро үнгэржэ байна гээд СЕПГ-гэй ЦК-гай орган «Нойес Дойчланд» газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

ГАВАНА. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариие Румыниин ниислэл хотын хүн зоной үнэн зүрхэнһөө халуун дулаанаар угтаһан тухай репортажые «Хувентуд ребельде» газетэ толилно.

РИМ. Румыниин ниислэл хотодо болоһон уулзалга юрэ бусын, халуун дулаан оршон байдалда үнгэрбэ гээд Италиин «Унита» газетэ бэшэнэ.

БОНН. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй Румынида ерэлгэ политическэ ехэ удха шанартай хэрэг болоно гэжэ Баруун Германиин «Штутгартер цайтунг» газетэ тэмдэглэнэ.

(ТАСС).

ПЕКИН

ХИТАДТАХИ БАЙДАЛ

ТАСС

Хүтэлбэриһөө гаргагдаһан Ван Хун-вэнь, Чжань Чуньцяо, Цзян цин, Яо Вэнь-юань гэгшэдэй бүлэгые буруушааһан материалнуудые Хитадай хэблэл толилжо үргэлжэлһөөр.

Мүнөө шүүмжэлэлэй КНР-эй экономическа политикын асуудалнуудта хабаатай болгогдоһониинь онсо байна.

Газетэнүүдтэ толилогдоһон статьянуудай авторнууд «дүрбэнэй бүлэглэлые» буруушаан шүүмжэлхэдээ, нёдондо жэлэй эхиндэ Арадай түлөөлэгшэдэй бүхэ хитадай суглаанай сесси дээрэ тодорхойлогдоһон «экономико хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ» гэһэн хараа шэглэлые Хитадай экономическа хүгжэлтынгөө үндэһэ һуурида табиха ёһотой гээд тэмдэглэнэ.

Элирүүлэн шүүмжэлэгдэһэн «дүрбэнэй бүлэглэлэй» ажал ябуулагшад «революцие — үйлэдбэридэ, политикые — экономикодо» ангиин тэмсэлые үйлэдбэриин зорилгонуудые шиидхэлгэдэ зүрюу харшаар табидаг байгаа» гээд «Жэньминь жибао» газетэ һаяхан бэшэнэ. Тэрэ Хитадай экономикын жэгдэ һайнаар хүгжэлгэдэ ехэ хохидол ушаруулаа гээд «дүрбэнэй бүлэглэлые» сэхэ гэмнэнэ.

Тодорхойлон хэлэхэдэ, «хүтэлбэрилгын үндэр дээдын арга нүхэсэл болохо шата дамжалгын» материально-техническэ таарамжатай үндэһэ һуури байгуулхые тэрэ буруушаадаг байгаа гэжэ Яо Вэнь-юаниие шүүмжэлнэ. «Энэ зуун жэлэй һүүл болотор хүдөө ажахые, промышленностиие, оборонные, эрдэм, техникы шэнэдхэн һайжаруулха» гээшэ КНР-эй зорилго болоно гэжэ дахинаа дабтагдана.

«Үйлэдбэриингөө даабариие дүүргэхэ!», «Дүрбэнэй бүлэглэлэй» һүйдхэлтэ ябуулгануудһаа уламжалан, алдаһан сагаа хүсэлдүүлхын тула эршэмтэйгээр ажаллая» гэһэн ба бусад уряа лозунгнуудые мүнөө Хитадай хэблэл үргэнөөр номноно. «Жэньминь жибао» статьянуудайнгаа нэгэн соо «Ажахын тоосоое һайжаруулхые, промышленна продукци үйлэдбэрилгын өөрын үнэ сэн хямдаруулхые, нөөсэлгэ ехэдхэхые, техническэ үүсхэл эдэбхи гаргалгые, техническэ үндэһэн хубилалта үргэдхэхые, ажалай мүрысөө дэлгэрүүлхые, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхые уриалба.

Эдэ уряануудай олонхинь үшөө һаял хада «хархис хүсэнүүдэй нүлөөндэ орологшо» гэжэ тоологдодог һэн. Арбаад жэл соо гэхэ гү, али «соёлой хубисхалай» эхинһээ хойшо мүрысөөн тухай хэлэгдэдэггүй бэлэй.

Хүдэлмэришэд болон таряашадай ажал хэрэгые материальна талаарнь урмашуулха тухай тезисые шүүмжэлхээ болёо шахуу. Энээн тушаа даб дээрэ ямаршье тодорхой түсэбүүдэн табигдаагүй байгаашье һаань, «ажалшадай ажабайдалай материальна болон сэдьхэл бодолой талые һайжаруулха» шухала байһан тухай дурдагдана.

Үнгэрһэн жэлнүүдэй политическэ зарим ехэ ажал ябуулгануудта, тэрэ тоодо «соёлой хубисхалда» хэблэл өөрынхеэрээ тэнсүүритэй сэгнэлтэ түрүүшынхеэ үгэжэ эхилбэ. Тодорхойлон хэлэхэдэ, эдэ ябуулганууд хангалтагүй байгаа гээд тэмдэглэгдэнэ. «Соёлой хубисхалай» үедэ партиина ба гүрэнэй кадрнуудай ехэнхи хубинь, олон тоото ажалшад ямаршье зэмэгүйгөөр гэмнэгдэһэн байгаа гэжэ мэдэрэгдэнэ.

«Соёлой хубисхалай» үедэ литература, искусствын талаар хэгдэһэн юумэндэ үлүүсэ сэгнэлтэ үгтэһэн тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэв. Цзян цин ба тэрэнэй тала баригшад энэ асуудалаар бэелүүлэгдэһэн хэмжээ ябуулгануудые хүтэлбэрилһэн байна. 10-аад жэлэй үеын үйлэ хэрэгүүдэй урда тээ буулгагдаһан аад, ороной экранууд дээрэ харуулагдахаяа болиһон кинофильмнүүдые нарибшалан хаража үзэхэ гүйлтанууд мүнөө хүн зонһоо орожо гээд «Жэньминь жибао» мэдээсэнэ.

Хитадай 2 мянга гаран жэлэй түүхэ Конфуциин ба «хуули баримталагшадай һургуули» гэдэгэй талынхидай тэмсэлээр хизаарлагдана гэжэ «дүрбэнэй бүлэглэлые» гэмнэһэн материалнууд хэблэлдэ толилогдоно. Энээнтэй дашарамдуулан. Мао Цзэдунай һамган Цзян цин буруушаан шүүмжэлэгдэнэ.

ПРАВДА БУРЯ...

Нэгэдэхи хууд... «Буряадай АССР-эй ... ховно Соведэй депу... хөөрэнэ» — сугл... ТАСС-ай материал.

Хоёрдохи хууд... «Һунгагшадай захи... гэхэ» — Р. Базар... статья. «Цементын шан... Л. Рыжовой статья.

Гурбадахи хууд... «Нягта холбоотой ... — М. Андреевагай ... АПН-эй материал.

Дүрбэдэхи хууд... «Байгалнай омолёо... байг лэ».

СЭЭХИР ЭКР...

НЭГЭДЭХИ ПРОГР...

«Орбита». 10.20 ... Костер — «Легенда ... Уленшпигеле». 10.50 ... тарай һургуули». 1... «Баатаршалга» гэжэ ... почто. 11.50 — Дэл... дуудай уран бэлиг. ... «Ном. Саг. У... 12.50 — «Девочка ... — мультфильм. ... Нэгэниинь бултан... лөө, бултадаа нэг... лөө». 13.50 — Забһ... 14.00 — Шэнэ һонин ... — «Спортлотогой» ... 14.20 — А. Адан ... балет. 14.30 — «Хү... ли». 15.00 — Спорт... нин. 15.45—22.00 ... түмэнэй ленинскэ ... тет». «Хүдөө ажахы... жөөлгэ — бүгэдэ эв... рилго». КПСС-эй ... ска обкомой секретарь ... Тесленко дамжу... баадаха. 16.15 — «С... гэжэ ансамблиин ... 16.45 — 19.20 — ... «Битва на Неретве» ... һайханай фильм. 18... «Время». 18.30 — ... лалга 18.40 — ... тогой» тираж. 18.50 ... ба хуули».

Улаан-Үдэ. 20.... — тележурнал. 21.0... левизионно һонин. 2... «Нүхэр хүдэлмэри... «Орбита». 22.30 — ... дай аялга». Концерт. ... — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГР...

Улаан-Үдэ. 18.00 — ... луушуулай парад... цирын программа. 1... «Следую своим кур... уран һайханай филь... — Хүгжэм.

«Орбита». С. Про... «Принц и Золушка» ... балет. 21.00 — Ш... 21.15 — Спортын һон...

Редакторай орло...

М. Н. НИМАЕВ.

Манай адрес, телефо...

Индекс: 670000, г. ... Удэ, ул. Ленина, 35. ... фоны: секретариат — 2-... приемная — 2-54-93.